

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Poesis Sacra Sive Vitae, Mortis, Et Resurrectionis
Salvatoris Nostri Jesu Christi Historia**

Hermanni, Joachim Heinrich von

Hildesii, 1743

VD18 10904743

Poeseos Sacrae Pars Quarta

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68828)

POESEOS SACRÆ

PARS QUARTA,
IN QUA POEMATE ASCETICO
REPRÆSENTATUR.

1 ^{mo} . Captura Christi in horto Gethsemani.	6 ^{to} . Laboriosa crucis bajulatio.
2 ^{do} . Ejus Hierosolymam ad sum- mos Pontifices, itèm	7 ^{mo} . Christi amarissima crucifixio.
3 ^{io} . Ad Pilarum & Herodem ab- ductio	8 ^{vo} . Contra eum in cruce penden- tem à Judæis eructata blasphematio.
4 ^{to} . Ejusdem ab Herode ad Pila- rum ignominiosa remissio.	9 ^{no} . Ejusdem beatissima mors, & exspiratio.
5 ^{to} . Christi crudelis flagellatio, & ad mortem condemnatio.	10 ^{mo} . Christi ex cruce circa ve- esperum facta depositio, & in sepulchrum gloriosum illatio.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
INDUCTIO PRIMA.

S. PAULUS AD HEBRÆOS CAP. 12.

Per patientiam curramus ad propositum nobis certamen, aspicientes in authorem fidei, & consummatorem Jesum qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contempta

S. MATTHÆUS. CAP. 26.

Ecce Judas unus de duodecim venit, & cum eo turba multa, cum gladiis & fustibus, missi à Principibus Sacerdotum, & Senioribus populi. Qui autem tradidit eum, dedit illis signum, dicens: Quemcunque osculatus fuero, ipse est; tenete eum &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus in horto Gethsemani prope montem olivarum, à proditore Judâ Iscariote osculo, in proditiõis tesseram ab eo Judeis assignatam, malitiosissimè traditur; & funibus ac catenis vinctus, nocturno tempore, ad evitandum populi tumultum, Hierosolymam ad Pontifices & Synagogam deducitur.

N 3

Est

Est tua, mi Jesu, tristissima passio magnum
 Divinæ pietatis opus, quod debile Mundus
 Non capit ingenium: solis hoc scire dedisti,
 Qui sub mole crucis te puro corde sequuntur,
 Vos igitur compello; meum nolite gravari
 Mactè sequi Dominum: comites vos ille requirit
 Trans Cedronis aquas, ubi mons umbrosus olivis
 Surgit, tristitiæ spectacula prima daturus.
 Ecce venit speciosus amor! sanctæque relictis
 Mœnibus urbis, adest; mandato Patris obedit
 Ecce! venit mœrore gravis, tacitusque revolvit
 Eventura sibi. Post longa silentia tristes
 Discipulos affatus, ait: Vos nocte sequenti
 Omnes turbati, profugi, mera scandala passuri
 Ibitis in diversa; velut Pastore perempto
 Disperguntur oves pavidae: sed amabo! docentibus
 Credite; post modicum devictâ morte resurgam
 Inque Galilææ regionem prævious ibo:
 Invenietis ibi, quem crastinus auferet atro
 Funere defunctum, redivivo corpore clarum
 Hic tristis sermo tetigit præcordia Petri,
 Ac animi motus in talia verba resolvit:
 Quamvis aufugiant omnes, omnesque recusent
 Esse tui, te solus ego, te solus & unus
 Intrepidâ pietate sequar! sed Christus amantem
 Respondet: Simon, Simon, hâc nocte, priusquam
 Nuntius auroræ dederit duo signa, Magistrum
 Non semel aut iterum, sed ter, novisse negabis.
 Magna superveniet vobis tentatio, magnus
 Infolitusque pavor; nimium præsumere nolite
 Hæc capit aure Simon ex Christi pendulus ore
 Accensusque piis facibus, promptissimus inquit
 Sim licet ad mortem tecum rapiendus amantem
 Fige

Matt.
 26.31.

Figendusque cruci, nunquam Te, Christe, negabo.

At stipulantur ei reliqui, promittere certam

Robustamque fidem vanis successibus ausi.

His sub colloquiis, veniunt ad limina villæ

Gethsemani; reliquis illic subsistere iussis,

Petrum cum natis Zebedæi tristis Iesus

Matt.

26.36.

Assumpsit, precibusque vacans intravit in hortum.

Hic erat in sacri positus radicibus imis

Montis olivarum; tristis locus, atra doloris

Mansio, curarumque domus, quam Christus amoris

Victima, terribili certans cum morte, rigavit

Sanguineo sudore (sacro date basia fundo!

Qui de tam rigido certamine lucra tulistis)

Sed vix ingressus trepidat, pavet, ardet, & alget

Anxius; ex imo centum suspiria corde

Ducit, & ad Cælum, sed inexorabile, transfert.

Vos, ait intuitus comites, scitote, quod usque

Ad mortem tristis, magnis mœroribus urar.

Matt.

26.38.

Hic trahitote moras, dum paulò longius ipse

Vado precaturus Patrem; conjungite vestras

Cum precibus votisque meis. Quibus ergò relictis

In gemitus abit & lacrymas; ut roscida nubes

In graciles ventis agitata resolvitur undas.

O Pater! ad cuius volvuntur fidera nutum,

Machina consistit Mundi, trepidatque cohorrens

Ignibus Infernale chaos: sunt omnia sanctis

In manibus contenta tuis; Te Filius orat;

Tantum jubeas calicem transire dolorum:

Non tamen, alme Pater! mea, sed tua sola volun-

Fiat; habes siquidem de me disponere nato. (tas

Finitis precibus surgebat; cumque, videret,

Discipulos mœrore premi, somnóque gravari,

Excitat alloquio tristes, dicitque Simoni:

N 4

Non

Non potes, o Simon! mecum vigilare per horas
 Et servire Deo? quæso, vigilate supernis
 Intenti, ne vos gravior tentatio vincat:
 Vestra quidem mihi nota fides, mihi nota voluntas
 Sed caro spiritui nimis oblectata resistit. (ta
 Post hæc emisso gemitu, fletuque novato,
 Ad pia lustra redit; Patrem, velut antè, precatur
 A precibus verò rursus confurgit, abitque
 Invisum comites; sed eis nox sera, stuporque
 Tristitiæ, somno sua lumina merferat alto.
 Excitat hos iterum; monitis hortatur iisdem
 In tristémque locum rediens, ubi sederat antè
 Ut tollat mortis calicem, vel ferrea Cœli
 Expediat decreta, Patrem prolixius orat.
 Hac in tristitia vehemens meditatio Iesum
 Abripit ecstático visu; graviterque fatigat
 Proditio Iudæ, turpis desertio fratrum,
 Lictores, funes, captura, negatio Petri,
 Perversi testes, alapæ, ludibria plebis,
 Livor Scribarum, mortis sententia, sputum,
 Flagra, corona, cruces, clavi, crucifixio, clamor
 Blasphemus populi, sitis arida, potus aceti,
 Militis hasta ferox, & tota tragœdia mortis.
 Hæc coràm depicta videns Salvator, atroci
 Frangitur aspectu; sicut tremefactus ab Austro
 Concutitur palmes: refugo cor sanguine pressum
 Siftitur, & lento languent præcordia motu.
 Sed sævum gratis suscepta redemptio Mundi
 Mitigat horrorem; gelidas amor igneus intrat
 In fibras, reparatque novo luctamine nervos.
 Hinc cruor ergò poris erumpens omnibus, instat
 Irriguæ decurrit aquæ, loturus abundè
 Humani generis noxas: angustia felix!

Luc.

22.44

Felix

Felix mortis agon, per quem prostratus ab angue
 Surrexit redivivus Adam, serique nepotes.
 Deficiunt Jesu vires, dum labitur imber
 Purpureus, vultuque cadit; ceu falce resecti
 Hortorum flores, vel frons percussa bipenni.
 Hac sub agonali luctâ, delapsus ab alto
 Unus de Seraphim, specioso lumine Cœli
 Circumfusus, humo Jesum levat, artubus affert
 Robur, & Æthereâ reddit virtute salutem :
 Quâ confortatus Mundi Salvator, adibat
 Discipulos dicturus eis, venisse cruentum
 Tempus, quo caderet peccati victima. Magni
 Fertilis hora boni! si contrâ; in temporis albo
 Perdere digna locum. Vix hæc patefecerat, addit:
 Ecce venit, qui me Judæis tradet! eamus;
 Surgite Discipuli! sceleratis obvius ibo;
 Nondum vox tenues erat hæc dispersa per auras
 Iccariota vafer, maledictus proditor, Orci
 Filius accedit; numerofo milite cinctus,
 Hunc ex Scribarum famulis collegerat, hastis,
 Fustibus, & gladiis armatum; qualis in acrem,
 Ordinibus certis, deducitur hostis arenam.
 Perfidus in primâ consistens fronte cohortis,
 Dicit: *Ave Rabbi!* Dominoque dat oscula Iudas;
 Præmonitâ turmâ: Quemcunque deosculor, illi
 Injicitote manus; constrictum funibus arctè,
 Ducite solliciti; profugus nè fortè recedat.
 Salvator reprobum Iudam compellat: Amice!
 Ad quid venisti? quem tanto milite quæris?
 O Iuda! Iuda! me falsa per oscula tradis?
 Cominus occurrens turmæ, quem quæritis? inquit,
 Omnia prænoscens: Iesum de Nazareth, illi
 Attoniti clamant: Ego sum, respondet Iesus.

Luc.
22.43.

Matt.
26.46.

Joan.
18. 5.

N 5

Ter.

Territus hoc dicto Iudas & turba virorum
 In terram cecidère retrò, ceu fulmine tacti:
 At sensu redeunte, viros interrogat ultrò:
 Quem vultis? Iesum, dicunt; respondet, ut ante
 Jam dixi vobis, ego sum; dimittite paucos,
 Quos mihi junxit amor. Post hæc velut impete facta
 In Iesum fera turba ruit; qui mitior agno (Cito
 Excipit insultum: sed Petrus acerbior ensem
 Stringit, & auriculam celeri demessuit ictu
 Pontificis seruo, majora patrare paratus,
 Nî motus animi Iesus prohibendo stitisset.
 Vulnere sanato, Dominus clementior inquit:
 Qui ferro jugulat, ferro jugulandus obibit:
 In vanum sunt ista Simon; mandata suprema
 Patris adimplebo; calicem, quem tradidit ille,
 Morigerâ pietate bibam pro Patris honore.
 Nonne putas, me posse Patrem rogitare, statimque
 Millia spirituum plusquam duodena deorsum
 Mittet? at obsistunt Vatum præfagia, Mundo
 Danda salus; jubet hæc Patris firmata voluntas,
Matt. Ad turbam conversus ait: Latronis adinstar
26,55. A vobis teneor; gladiis & atrocibus armis
 Instructi raptatis eum, qui traditus esse
 Jam dudum voluit (tenerum capientibus agnum
 Non opus esse putat, tantos laxâsse leones)
 In cathedra docuit, dixit dicenda per urbes;
 In Templo, vicis, domibus, sacra concio plebi
 Est audita palàm; cur non est captus in urbe
 Aspiciente foro? sed prò dolor! ista, tremendis
 Plena malis, venit vestris accommoda factis
 Hora, tenebrarum non duratura potestas.
 Tota cohors igitur, mandatum dante Tribuno
 In Iesum furiosa, manus & vincula mittit:

Non

Non secus esuriens, dum quærit in aëre prædam,
 Accipiter teneras avido rapit ore columbas,
 Pars tenet una, ligat pars altera, tertia diras
 Evomit ore minas, blasphematur quarta, severis
 Quinta ferit pugnis; agmen fremit omne tumultu.
 Discipuli, dum tanta vident spectacula, mœsti
 Despondent animum; gelidus pavor occupat artus. Matt.
26.56.
 Vix spes ulla fugæ, nisi nox obscura dedisset:
 Totus enim squalore nigro circumdatus Æther
 Sidera nulla dabat: præter fera murmura Cauri
 Tetrica funereum resonabat noctua lessum.
 Hos inter strepitus sociis timor addidit alas;
 Dispersim fugiunt, latebras ubicunque requirunt.
 Hunc oleaster habet; densâ latet ille sub ulmo;
 Hic celer in cursu, projectâ sindone nudus
 Eripitur: puduit Simonem magna locutum.
 O insensati! magnus quos mœror adurit,
 Rebus in adversis si fortè recedat amicus.
 Ecce, pius Jesus socium reperire fidelem
 Ipse nequit, dum, vah pudor! est desertus ab illis,
 Qui Salvatorem pro se, Mundique salute,
 Ex Patris æterni gremio venisse sciebant.
 Solus adest Jesus, solus deducitur horto:
 O Jesu! solus, manibus post terga revinctis,
 Huc illuc traheris, per agros, per saxa, per undas,
 Vix Petrus à longè sequitur; vix audet adire
 Cum turba Solymam; sub dumis, vepribus, herbis
 Infidias superesse timet, suspendit eundo
 Sollicitos gressus, vigilésque cacuminat aures
 Ad folii strepitum, tacitis nè fortè latebris
 Fortior, abscessam qui Malchi vindicet aurem,
 Armiger erumpat. Qualis mutatio, Simon!

Ante

Antè giganteus mortis contemptor ovabas;
Et modò, quis putet hoc! profugus discedis are

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
INDUCTIO SECUNDA.

S. MARCUS CAP. 14.

Et adduxerunt Jesum ad summum Sacerdotem; & con-
nerunt omnes Sacerdotes, & Scribæ, & seniores.
trus autem à longè secutus est eum, &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus Hierosolyma ad
morum Pontificum Anna & Caipha judicia ignominiosè
citur; & ibidem post multa sibi illata ludibria, falsorum
mendacia, trusiones & alapas, etsi innocentissimus esset,
mortis reus condemnatur.

Antè fumus Dominum, funesti exordia luctu
Spectatum, peregrè contrito corde secuti
Vidimus angores, quibus ille refertus in horto,
Facta fuit manibus reproborum præda: decebit
Ut modò captivum reduces comitemur in urbem
Huc rapitur Iesus cinctus latus omne catenis.
Fit sonus in portis; concurrunt undique cives.
Hic bene de Domino sentit, malè judicat ille;
In reprobis variant affectus. Israël audi!
Stat Deus in medio populi, quem noveris esse
Ultorem scelerum. Cautè! nam serior ætas
Sentiet hoc facinus, totum fugitura per Orbem

Joan. O cæci! Jesus trahitur captivus ad Annam

18.13. Summi Pontificis focerum; deducitur inde

Matt. Ad Caiapham, qui tunc primatum sedis habebat

26.57. Hic Judæorum Magnatibus antè cruentum

Joan. Illud consilium suggererat: Expediit unum

18.14. Pro nobis populòque mori, Convenerat illuc

Pontificum, Procerum, Pharisæorumque senatus

Expe-

Expectans Jesum; quem, cum defertur ad aures
 Murmur, adesse, ruunt in strata sedilia magnis
 Calvitiis barbisque graves: cava lumina flammis
 ART. avidiæ rutilant; turgescunt bile tremendi.
 Cum turbis Simon incognitus intrat in urbem,
 Pontificisque domum, fido comitatus Achate, Joan.
 Qui Caiphæ bene notus erat: muliercula verò, 18.15.
 Quæ pro more domûs curam foriûmque gerebat,
 Aspiciens pavidum Simonem, clamat: Et ille,
 (Extendens digitum) vincti comes esse videtur.
 O fugitive Simon! monitum memorabile Christi
 Observa! sed fera loquor: nè fortè periret,
 Ad vocem Bertæ, Jesum novisse, negabat.
 Et tamen injusti seriem finemque videret
 Iudicii; tacitum cohibens sub corde pavorem,
 Inter Scribarum famulos confedit ad ignem.
 Arripiunt Jesum; Caiphas primarius inter
 Scribarum proceres, indutus fronte leonem,
 Ex Jesu tumidè quærit, quæ dogmata nuper Joan.
 Sparserit in populum, quales quantosque sequa- 18.18.
 Nactus in errorem secum perduxerit? ille (ces
 Pontifici Caiphæ submissâ voce reponit:
 Me Scribæ, proceres, urbs, & Synagoga loquen-
 Audivit, doctis, indoctis verba ferentem. (tem
 Ecce sciunt illi, totam quæcunque per urbem
 Et peregrè docui, cur ex me talia quæris?
 Dixerat; & quidam nebulo nequissimus omni Joan.
 Intulit in faciem Domini conamine plagam; 18.22.
 Stridorémque ciens collisis dentibus, addit:
 Siccine Pontifici respondes? Christus, aperto
 Excipiens colaphum vultu, mitissimus inquit:
 Si malè Pontifici respondeo, judicet ille; (rari
 Si bene, cur cædor? manus impia! digna vo-

Ful-

Fulmine, quæ talem truculentiùs intulit ictu
 Turbatus Christi responso, labra momordi
 Consilii præses Caiphas, totùsque senatus
 Nescius in tali quid agat discrimine rerum,
 Christus enim sermone potens, variisq; per urbe
 Prodigiiis clarus, multis benefecerat: ire
 Concessit claudis, cæcis ab origine visum
 Restituit, multis aures patefecit & ora;
 Sæpiùs ardentis febrium compescuit æstus
 Sanavit lepram, pressòsque arthritide; spum
 Dæmonas ejecit; defunctos vivere iussit:
 Insuper Angelicos edebat fronte favores:
 Ex labris spirabat amor, bonitasque benigna
 Corporis egregii statura Augusta decoris
 Virtutum radiis totâ lucebat in urbe.

Matt.
26.59.

Hinc Caiphas metuens furialia murmura vulg
 Præcipitabat opus, concitis testibus auro
 Corruptis; decumana quibus, sed dissona, ple
 Follibus inflavit mendacia livor Averni:
 Ast nihil effecit. Tandem par nobile fratrum
 Erupit, nova falsa loquens: Audivimus, ajur
 Dicentem: Templum Salomonis pluribus ob
 Exstructum lustris dissolvam, postque dies
 Elapsam triadem, melior structura resurget,
 Nullâ hominum fabricata manu. Sed dispare tel
 Deposuere modo; nec erat contentus iisdem
 Consilii præses Caiphas, procerùmque coram
 Attamen ut pulchrum veri justique colorem
 Adjicerent falso, mirantes ora manùsque
 Distendunt, acsi resonent oracula testes.
 Exurgens Caiphas clamat: Quid dicis ad illu
 Quæ tibi per testes concordis voce probantur
 Conticuit Dominus; quid enim sperare reliquitur

Cum Judex injustus amat palpabile falsum?
 Nos stomacho pleni, si livor rodat honorum
 Exiles titulos; Jesus opprobria clauso
 Ore tulit: cur non cum tanto Rege tacemus,
 Ut modicum passu Cœli dignemur honore?
 Exurgens Caiphas iterum, ceu callida vulpes
 Pacem fronte gerens, oculis mentitur amorem;
 Sed clàm corde ferox, mansueta silentia Christi
 Rupit, composito sic callidus ore profatus:
 Per verum vivumque Deum te ferò, Christe,
 Adjuro, fateare palàm, si filius almi
 Immensique Dei, Cœlesti missus ab arce
 Ad nos pacificus, totique salutifer Orbi
 Veneris? Ut Jesus audit per nomina Patris
 Jurari, sacrum tollens ad fidera vultum,
 Inquit: Amen tibi dico! Dei sum filius ipse,
 Méque coruscantem splendore videbitis olim
 Ad dextram residere Patris super astra locatum:
 Inde peraugustis veniens in nubibus Æthræ,
 Atque triumphali Cœli sublimis in arcu,
 Vestra recensebo patrùmque piacula Judex.
 Vix patitur Dominum dictis imponere finem
 Impatiens Caiphas (nam pressa recanduit ira
 Hoc sermone) caput rabidum, bis, tètq; , quatèrq;
 Concutiens; quid ais? disruptis vestibus altâ
 Voce tonat: blasphemus hic est; blasphemia vobis
 Ulciscenda, Patres! nec egemus testibus ultra:
 Audistis coràm; vobis quid, amabò, videtur?
 Confremuère viri, studiisque calentibus ignem
 Adjiciunt: Reus est mortis! clamatur; & inde
 In faciem Domini spuitur; maledicatur: urgent
 Astantes rabiem: ferit hic, ferit ille; scelestos
 Alternant ictus; saltant in verbera pugni,

Matt.
 26.63.

Sed

Sed nec, qui Dominum constrictum fune tenebant,
 Abstinerent manus; feriunt petulanter, & ajunt
 Christe prophetiza, quis te percusserit? Æther
 Illa vides; heu! cur ultricia fulmina tardas?
 Erro; sacros non est res decidenda per ignem
 Christus amat tormenta pati, cur tanta, rogatis
Matth. Ut queat ereptam Mundo reparare salutem.
26.69 Ad Petrum redeo, qui se tantisper ad ignem
 Frigore contracto calefecerat: ille dolenter, (rum
 Omnia quæ Dominum cruciabant monstra malo
 Aspiciens, tacito luctum sub corde premebat
 Quod præfecta foco, dum fortè resuscitat ignem
 Observans, dicit Petro: Te credimus esse
 Discipulum vincti: Quid? vinctum nescio, Petrus
 Respondet famulæ, pavidusque recedit ab igne
 Tutior ante fores; auditque senescere noctem
 Ex galli cantu: quo commonefactus ad ædes
 Fronte serenatâ rediit; famulisque remissus
 Ambulat huc illuc cupiens spectare, quid ultra
 Turbida scena ferat: sed vix elabitur hora,
 Ex famulis unus, Simoni proximus astans,
 Dicit ei, vultu pœnas truciore minatus:
 Tu quoq;, vix erro, sequeris nova dogmata vincti
 Confirmant reliqui; dictis tamen ille repugnat
 Dicunt: Ex ipsa Galilæus voce probaris,
Joan. Et patriota rei: Petrus, sint ista, reponit;
18.26 Nil reor inde sequi. Te vidi nunquid in horto
 Urgebat quidam conjunctus sanguine Malcho,
 Inter olivarum frondes mucrone ferocem?
 Contremuit Simon famulorum murmure cincto,
 Ut cervus, quem turba canum circumsona terret
 Ne tamen incurrat graviora pericula, jurat
 Per Terram, Cœlum, supremæque Numina, Jesum

Nec novisse quidem. Vix autem evanuit illa
 Perfida vox, vigili cum gallus nuntiat ore,
 Cedere Lucinam reduci sua jura diei.
 O Simon! ubi jam, de quo tam multa crepabas,
 Est comes in mortem, verique probator amoris?
 Conversus Petrum respexit Christus, & inde
 Avertit mœstos ad conscia fidera vultus.
 Hoc reor aspectu nihil esse dolentius unquam
 In Mundo visum: nequeunt hic mota teneri
 Viscera Simonis, nec obortum sistere luctum:
 Namque revolvebat verbum, quod dixerat antè
 De galli cantu Jesus, ideoque repentè
 Excedens turbis, & inobservatus abibat,
 Confertisque gemens manibus, plorabat amarè.
 Magna tibi, Simon, incumbit causa doloris;
 Cassa fides, frustratus amor, desertio turpis,
 Et Domini plusquam malefana negatio, Judæ
 Proditione parùm melior. Nos ergò fideles
 Ex hoc discamus Jesum constanter amare.
 Dum tenebræ noctis fugiunt, per compita facti
 Rumor it, & variis sermonibus occupat urbem.
 Inquirunt cives, quæ sint delicta Prophetæ?
 Esse reum mortis, multis sermonibus illis
 Persuadet Caiphas, confictaque crimina narrat:
 Est, ait, impostor, seductor & urbis, & Orbis,
 Contemptor legum patriarum, juris & æqui
 Osor, & immanis blasphemus, qualis ab ævi
 Principio non est visus, nec credo videndum.
 Quippe Deo Genitore satum se jactat, & olim
 Se puniturum Mundi delicta minatur.
 Obtupuere viri; quid enim truculentius, ajunt,
 Esse potest? majora fide sunt ista; probemus,
 An fortassè sui referat magnalia Regni

O

Mag-

Magniloquus nobis. Dictum, factumque: rece
Ad Jesum, instantes: Nobis ediffere Jesu, (dum
An tibi Messiaë seu Christi nomen adoptes?

Luc. 22.67. Respondet Dominus: Si vobis dixero, ver
Nulla fides; nullumque mihi, si quæro, rogan
Responsum dabitur; nec me, cum fata repugnæ
Dimittetis. Ego post hæc, scitote, sedebo
Ad dextram Patris. Repetunt: Quid dicis? es ergo
Filius Excelsi? Sum, dicit Christus: & ecce
Protinus in rabidum conversa silentia murmur
Non secus ac Pelagus, quod, dum fery irruit Aufte
Fluctibus ad fyrtes, fractisque tumultuat undæ
Non opus est ultra, clamant, inquirere; nostræ
Qui fuimus coram, blasphemia terruit aures.
Carcer, abi! scelus hoc condignâ morte piabis.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
INDUCTIO TERTIA.

S. LUCAS CAP. 23.

Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad
latum. Cœperunt autem illum accusare, dicentes: H
invenimus subvertentem gentem nostram, & prohibentem
tributa dare Cæsari, & dicentem, se Christum Regem esse.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus ex iudicio summorum
Pontificum & Seniorum populi, ad Romanum Præsidentem Pilatum
& inde ad Tetrarcham Herodem, Hierosolymis eo tempore
presentem, deducitur; ab Herode verò omnium ludæorum
& calumniis expositus, ad Pilatum reducitur.

Interea Eoo produxit ab Æquore plenum
Deficiens aurora diem; qui postea nigro
Celsior in cursu, Dominum lugebit amictu.
Egrediare domo Caiphæ, mitissime Jesu!
Plena dies rutilat; cupio comes esse Magistrum
Prætorisque domum tecum multandus adire.

Ecce venit! mugire forum, crepitare catenas
 Audio! porticibus famulæ, Dominæque fenestris
 Incumbunt, valvæque domus Prætoria pandit.
 Hæc videt infelix Judas; auditque, Senatûs
 Consulto, turpi delendum morte Magistrum: Matt.
 Turbatur, tantique mali formidine ductus, 27.3.
 Pontifici Scribisque refert damnabile lucrum.
 Eheu! peccavi justum tradendo cruorem,
 Ingeminat; crimen nimis execrabile feci!
 Ad nos ista nihil, Juda! tu videris, atro
 Obgannit vultu Scribarum turba: sed ille
 Irrequietus abit; calidis rigat imbribus ora;
 Hac ruit atque illuc; rufos rapit ungue capillos;
 Intentatque manus jugulo, mortemque minatur.
 Siste gradum, Juda! quæ te furiosa tremendum
 Mens agit in facinus? veniam clementia Christi
 Expectare jubet; veniam dabit ille roganti.
 Sed nil cunctatus sibi spem præcludere tentat,
 Acceptæ fidei turpissimus heluo; collum
 Funibus immittens, fractâ cervice, pependit:
 Utque salire solet mutilato vertice serpens;
 Palpitat, & moriens clauso spiramine totus
 Inflat, ruptusque foras jacit ilia venter.
 Hos videt eventus Caiphas; nec funere motus,
 Consultat Scribas, quibus illa pecunia possit
 Usibus impendi, quâ Judas emptus acerbæ
 Proditionis opus tristi compleverat actu.
 Non licet hanc, cum sit pretium ferale cruoris, Matt.
 In sacros usus & commoda vertere, dicunt: 27.6.
 Præstat, ut hæc, sanctæ qui defuit hæctenus urbi
 In peregrinorum tumulos locus aptus ematur.
 Prostat ager figuli venalis; ematur ut ille, (agrum,
 Concludit Caiphas. Hinc est, quod sanguinis
 Qui fuerat figuli, vulgò nunc usque vocârint,
 Ecce

Quàm bene concordant tua verba Prophetarum
 Zach. Inclyte Zacharia Vates: Domus Israël, inquis, (ver
 11.12. Triginta nummis argenti, dispare censu
 Appretiat Dominum, quos deniq; vertit in agrum
 A figulo dictum. Jesu pietatis imago!
 Vivus eras doctrina mihi; moriensque sepulchro
 Esse peregrinis optas; redivivus, anhelos (christi)
 Scire, quid esse velis? possessio certa salutis
 Intrudunt Dominum vincētis post terga laqueo
 Prætoris domui; velut à lanione macello
 Injicitur jugulanda pecus: tamen inde retracto
 A Scribis Jesum Pilato sistere missi,
 Abstinuere pedes; nè fortè coinquinet illos
 Ingressus, sacroque simul de paschate vesce
 Impediat: tam magna viros reverentia Legis
 Continuit, sed nulla tuî miseratio, Jesu!
 Vix abit è thalamo Pilatus, nuntia servi
 Apportant, celebrem verbis signisq; Prophetarum
 Qui nuper tanto cum plausu venit in urbem,
 Judicio fisti: Prætor miratus abibat
 Ante fores; dixitque viris, quæ causa rigore
 Pontifices armet? quæ culpa redarguat illum
 Quem plebs nil quidquam terrenæ facis habere
 Ad nos è Superum gremio venisse putavit? (tem
 Joan. Si non esset atrox manifesti criminis author,
 18.30 Non essemus eum, clamant, tibi tradere iussit
 Quid? retinete virum, vestris quoque legibus
 Respondet Præses, meritas infligite pœnas. (illis)
 Non licet, ajebant, nobis occidere quemquam
 Sed tibi, qui sanctâ magni Prætoris in urbe
 Fungaris officio. Certè præfagia Christi
 Conveniunt rebus; nam quæ modò facta videmus
 Et mortem mortisque genus prædixit. Adibo

Judicium supplex ; tua sunt mea crimina, Jesu!
 Præfide tantisper cunctante, remugit iniquum
 Vulgus, & orditur distentis rictibus illi,
 Qui procul à maculis, turpes affingere nævos:
 Hic, repetunt, urbis cives commovit, eósque Luc.
23.
 Annua Cæsaribus vetuit numerare tributa.
 Insuper obscurâ genitus (quis cætera nescit?)
 Conditione, crepat, se Regum sanguine natum
 Esse ducem Judæ, sanctæ dare jura Sioni.
 Quid minus à tali, quàm sæva rebellio gentis,
 Præsumi poterit? Præses, qui tædia sensit
 Ex zelo populi, discedens, protinus ædes
 Ingreditur, causam trutinans; Dominóq; vocato
 Quærit, an Hebrææ gentis Rex optet haberi?
 Respondet Jesus: Quis de me talia vulgat? Jou.
18. 34.
 Vel tibi fortè placet, mihi vana opponere? Præses:
 An tibi Judæus videor? tua natio misit
 Te mihi funestâ plectendum morte: quid ergò
 Fecisti? Dominus respondet: Regis honore
 Non prætendo frui, donec mea regna videbo,
 Ad Patris æterni dextram soliumque receptus.
 Si mea regna forent de Mundo, bella moverent
 Adversus populum famuli, ne victima sævis
 Traderer Hebræis; verùm mea fata recusant
 Prælia; pacifico regnat mea dextera scepro.
 Miratur Præses super his, & ruminat anceps,
 Quid sibi dicta velint; instat quærendo: Quid ergò,
 Rex es? & hæredis titulo tibi scepra requiris?
 Rex ego sum verus, de Cælo missus, ut Orbi
 Mystica vera loquar, respondet Christus; & omnes,
 Quos delectat amor veri, mea verba tenebunt.
 Præses ait: fodes; in quo consistere verum
 Ergò putas? tacito finem dedit ore loquendi

Salvator ; Præsesque foràs egressus ab altis
 Eminent odeis : & postquam voce manūque
 Murmura composuit, Scribis populóque recentis
 Quid sibi captivus paucis responderit. Illi
 Corrugant, quatiuntque caput ; turbata susurrant
 Pax est, inque meros attentio lapsa tumultus
 Desuper iratus Præses gravitate loquendi
 Increpat audaces, & digna silentia mandat.
 Vos, exorsus ait, super his, quæ vincētus aperit
 Deposuit retulitque palàm, succenditis iras?
 Quid causæ? vultisne, virum sinè labe trucidem
 Umbra suum corpus sequitur, sua pœna nocentem
 Infantes punire nefas, nec Cæsaris almi,
 Cujus ego vicibus defungor, lege jubetur.
 Absit, ut innocuos feriam! quis juris & æquæ
 Cultor erit, si tanta regat confusio Mundum
 Fluctuat ambiguum vulgus, procerésque retores
 In Scribas oculos, quos vox facunda Pilati (que
 Egerat in rabiem; concurrunt, fitque susurrus
 Quem clamor sequitur confuso turbine vocum
 Esse reum mortis, resonat leve vulgus; ab omni
 Turba Sacerdotum conficta piacula coram
 Gentibus enumerat, commentis pluribus addit
 Plurima; non cessans, donec consumpserat omnia
 Materiam falsi. Rediit, mandante Pilato, (mens
 Ad portam Dominus; siquidem sperabat, ut amicum
 Sisteret eloquio procerum conamina: verum (p
 Marc. Immotus tacuit, veluti Marpesia cautes
 15. 4. Muta repercussis incassum vapulat undis,
 Invaluit clamor; Præses: Quæ causa tacendū?
 Indignatus ait; nunquid contemnere vitam
 Jura vetant? audisne, quibus conatibus illi
 In tua conveniunt dispendia? rumpe morarum
 Nemo,

Nexus, & licitis causam defende querelis.
 Continuat Jesus consueta silentia. Præses
 Attonitus novitate rei, quid restet agendum,
 Anxius ignorat: trahit hunc retrahitque volentem
 Verum non verum; sicut versatile signum,
 Quod superimpositum turri mutabilis aura
 Circumagit, Boreasque jubet super ardua verti.
 Turpia, clamabant (non est temerarius error)
 Facta relata tibi tacito reus ore fatetur.
 Ille Galilææ populum corruptit; & inde
 Ad nos elapsus totam pessumdabit urbem.
 Hæc Præses celeri capit aure, statimque repellit
 Ancipites animi curas: Quid, turba, moramur?
 Inquit: Si vir hic est Galilæus gente, remittam
 Herodi; commisit enim, vos dicitis, ejus
 In ditione graves excessus; puniat illum,
 Cùm sit Judæus, sicut Lex vestra requirit.
 Applaudunt; constabat enim truculenta Tyranni
 Barbaries; sed eos spes hæc ex parte fefellit.
 Magnificâ Solymis aderat comitatus ab Aula
 Herodes, festosque dies celebrare parabat:
 Præses ad hunc mittit Jesum, quia subditus illi
 Esse putabatur: venientem cernit ovando
 Herodes, tantæque virum cognoscere famæ
 Expetit; adductum blandâ gravitate salutat:
 Exspectabat enim (siquidem tam multus ubique
 Rumor erat super his) ab Jesu signa videre.
 Exquirat patriam; quis sit quoque sanguinis ordo,
 Descensusque Patrum; qualisque professio vitæ,
 Quodque genus studii, multis sermonibus urget.
 Supprimat at vocem Jesus: frustratus inardet
 Herodes, verbisque minas truculentior addit:
 Sed cadit in vanum labor iste; silentia Christus

Luc.
 23. 5.

Continuata colit. Quis te sermonis Iesu
 Censeat, Herodes, dignum? qui nuper ovibus
 Cædibus assiduis; bipedum quoq; pessimus ipsum
 Qui tibi gratus erat, jugulasti latro Joannem,
 Excepit varios, semotâ plebe, Tyranni
 Regia Magnates: Jesum ferventibus illi
 Accusant studiis; Herodes verò reponit:
 Quid mihi cum fatuo? precibusq; minisq; rogatus
 Nec labium movit; sicut simulacra Deorum
 Oragerunt, sed muta tacent: præstabit, in alba
 Veste putatitium regem derideat Aula,
 Expediunt mandata viri; chlamys alba lacertis
 Injicitur; gaudet curvato poplite Regem
 Miles adorando: volitat sacra tempora circum
 Multa manus; barbam trahit hic, trahit ille capillos,
 Taliter illusum sub densâ plebe remittit
 Herodes Dominum. Prohibet dolor illa referre,
 Quæ meus in reditu Jesus ad Præsidis ædes
 Sustinuit: nimium satis est, si dixerò, tota
 In stolidos super hunc fuit urbs effusa cachinnos,
 Blasphemos prohibete sales! est ultio, cives,
 Præ foribus Dominae populorum! verba Prophetæ
 Non spernenda! sciet maturo tempore Cælum
 His adhibere manus! Mansuete revertere Jesu;
 Arbitror illusum satis esse: revertere magni
 Angele consilii, Patris Sapientia, Virtus,
 Splendor, & immensi Thesaure revertere Cæli:
 Me tibi do comitem, sociusque doloribus adsum.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
 INDUCTIO QUARTA.

S. MARCUS. CAP. 15.

Pilatus iterum respondens ait illis: Quid ergò vultis faciam
 Regi Judæorum? At illi clamaverunt: Crucifige eum.

Pilatus verò dicebat illis: Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant: Crucifige eum &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, ab Herode ad Pilatum ignominiosissimè reductus, à Judæis eorumque Principibus, non obstante Pilati debortatione, qui Christi innocentiam omni modo demonstrare cupiebat, ad probrosa crucis mortem, crudeli sedueta plebis vociferatione postulatur.

Herodes inimicus erat spretorque Pilati;

Hic erat Herodis: paribus, quod constitit urbi, ^{Luc. 23.12.}

Ardebant odiis: sed cum Rex pacis ad Aulam

Herodis traheretur, atrox cum tigride pardus

Fœdus amicitiae pepigit. Quis cogitet? ipsis

Dæmonibus pax hæc requiem, veniamque dedisset,

Si potuisset adhuc grandæva superbia duram

Flectere cervicem, Jesu mitissime Regum!

Nobis, oro, tui quotquot sub Sole vocamur

Nominis hæredes, inspira pacis amorem.

Pax reparata quidem; sed te compello Pilate,

Quid Domino facies? audis! infania vulgi,

Pontificum delusa dolo, vehementiùs urget

Supplicium vincti. Nunquid tibi constat abundè

Integritas sincera viri? mirabor inanem

Justitiæ, quâ nuper eras accensus, amorem.

Præses in ancipiti curarum turbine, qualem

Arripiat causam dimittendique colorem,

Ignorans, propiùs Judææ culmina gentis

Accersit: veniunt ex totâ gente Supremi;

Cum Scribis veniunt Proceres; venit ipse malorum ^{Luc. 23.13.}

Pontificum Summus Caiphas: quibus ille coactis,

Celsus in orchestra, distinctâ voce perorat:

Nescio, quid fati dubiâ vertigine Mundum

Circumagat! vitium pulchræ Virtutis honorem

Absorbet; ferale nefas mutatur in æquum;

O 5

Ante

Ante scelus, factique fidem, sententia mortis
 Percutit infantes; & quando recondidit enses
 Carnificis damnosa manus, quid fortè malorum
 Fecerit occisus, fero censore rogatur.
 Impietas manifesta, Patres! quâ nolo teneri: (dent
 Numina muta quidem; sed dum sua verba remor-
 Ultrices acuunt frameas. Quid dicere tentem,
 Non latet: ecce virum, de quo præclarus in urbe
 Circumit rumor; cujus facundia, multis
 Prodigis ornata, senum juvenumque favores
 Comiter attraxit, dignumque recepit amorem.
 O hominum fucata fides! hunc vultis atroci
 Supplicio mortis removeri! qualis amabò
 Iste furor, Patres? dum, quæ sit causa rigoris
 Posco; supervacuum mihi, dicitis, ista referre.
 Dum nitor contrâ; legem, clamatis, habemus
 Quæ jubet hunc tolli: dum fortius urgeo vinc-
 Scire nefas, Superi! prætenditis esse rebellem
 Et seductorem populi, qui Regis honores
 Ambiat, & patrias studeat pessumdare leges.
 Discussi totam, quantâ brevitate licebat,
 Materiam facti; siquidem pertæsa morarum
 Plebs urgebat opus; sed pro (sacra Numina testor
 Corpore delicti, non vidî corporis umbram.
 Novistis, quòd vera loquar; sed an inde remissi
 Fervor inhumanæ plebis? civiliter urfi
 Dissuadere malum; genui nova pabula flammis
 Invidiæ; nihil ista moror; quòd oporteat esse
 Cordatum, qui jura colit, jubet Author eorum.
 Quam vincti noxam vestræ quoque Legis amator
 Herodes reperit? multorum sanguine Regni
 Sceptra cruentavit; sed ab hoc prudenter atroc-
 Abstinnit pœnas, ejusque silentia risu

Luc.
 23.15.

Et nugis Procerum, non funere, digna putavit,
 His bene perpensis, Patres, nolite gravari,
 Quòd subterfugiam, vestro populique rogatu
 Condemnare virum; cuius, quod jura requirunt,
 Verificare nefas testes, mera falsa locuti,
 Non poterunt: cohibete viros; facitote, recedat
 Plebs nimiùm commota; nihil restabit agendum,
 Quàm vi Justitiæ vincitum dimittere: dixi.
 Præfidis asperitas, & acutus sermo momordit
 Livida corda Patrum, confuso murmure verba
 Discutiunt; referuntque suis, à Præsidente, verso
 Iustitiæ cursu, vinciti delicta foveri.
 Infremuit stimolata cohors, ut aquaticus Auster,
 Aut rigidus Boreas per opaca silentia sylvæ,
 Et nemorum frondes raptus: plebs, dico, tumultu
 Infremuit; nec enim, nisi præstò fulgur atrocis
 Militiæ tenuisset eam, mansisset inausum,
 Quidquid seditio vel dira rebellio tentat.
 Hos inter populi fremitus vox eminent una,
 Quæ culpat Dominum, quòd amet cupiatque vo-
 Filius Excelsi. Præses, qui mente sagaci, (cari
 Quâ decoratus erat, complura notaverat antè
 In Domino, solitas hominum superantia dotes,
 Turbatus novitate rei, descendit ab alto,
 Ingressusque domum Iesum vocat ante tribunal.
 Accessit Dominus: Præses, quem cura sciendi
 Urgebat, quali Iesus sit origine natus,
 Immotos oculos in eo sine fine tenebat:
 Et quoniam gentilis erat; dubitabile verum
 Esse verebatur, ne quis fortasse Deorum
 Semine progenitus, vel Cælo Jupiter ipse
 Venerit, humanâ lustrans sub imagine terras,
 Scitatur patriam, quæ sit fortuna parentum,

Vivendique modus, pariter tot mira docendi,
 Quæ tandem Solymam veniendi causa, seorsum
 Inquirit. Jesus à Præsede tanta rogatus,
 Verba premit: Præsides, dubio crescente, rogando
 Instabat; sed tu pergebas Christe tacendo.
 O Pilate! dies, quâ gentibus aureus ille
 Sol Evangelii dabitur lucere, moratur
 In Patris æterni placitis suspensa, quiesce,
 Donec Romanis, tenebrarum nube remotâ,
 Luceat alma Fides: Iesum non esse nocentem,
 Sufficiat didicisse, Penès te stare, severo
 Ore tonas, Dominum rigidæ subducere morti,
^{Joan.} ^{19.10.} Vel crucis immani tormento tradere; verùm
 Insuper sterilemque minæ! nam nullus amantem
 Terror mortis habet: descende profundius ergo
 In Domini responsa: Tibi, Pilate, potestas
 In me nulla foret penitus, nisi desuper illam
 Ex Superum placito jussu tibi fata dedissent,
 O qui difficili versatis in axe bilancem
 Iustitiæ, vestris commissa negotia curis
 Sollicitâ trutinata manu; notat omnia summus
 Arbitrator; ambiguam vigili ratione stateram
 Aspicit, & vestros (sed quis considerat illa)
 Ad tenues scrupos & grana reponderat actus.
 Implicitus dubio Præsides, curisque gravatus,
 Alta reascendit: quo viso vulgus hiabat
 Auribus arrectis, cupidum responsa sciendi,
 Quæ dederat Iesus: Præsides caput atque lacertos
 Concutit ad modicum; tandem sic ora relaxat
 Indignatus ego, vestroque furore coactus
 Descendi, super hoc, quod vincetus Filius almæ
 Numinis esse velit, solidas inquirere causas;
 Sed me frustratum lusit temerarius error,

Suspenditque magis: quis enim secreta Deorum
 Abdita, quantumvis vegetæ fit acumine mentis
 Præditus, humano poterit cognoscere sensu.
 Non est, quod refero, gentilia sacra sequentis
 Vana volubilitas, ut gens Iudæa putabit;
 Nec favor ullus adest: juro per nobile lumen!
 Quod Deus à Mundi primâ statione diebus
 Præfecit, moneoque Patres, accommodet aurem,
 Quisquis amat ratione regi: pronuntio vinctum
 Criminis immunem. Variato examine testes
 In latus alternum verti, & mera falsa locutos,
 Convici liquidò, nec eos hinc ulla remordet
 Culpa: quid est, superi! quod vestros impedit iectis?
 Quod caput est, timeo, ne quis sub imagine vincti
 Divorum latitet; jubet hoc me credere, Patres,
 Prodigiosa manus, quâ morbos sustulit, unâ
 Voce salutari pepulit de sede malorum
 Spirituum faces: nunquid sine Numine, vitæ
 Luce reaccensâ, potuit mandare sepultis,
 Ex tumultis prodire foràs? exempla loquuntur
 Publica, non vanis anuum rumoribus urbi,
 Ut commenta solent, hæc sunt illata. Profectò
 Omnia si desint, collecta modestia frontis
 Crimen abesse docet: placidâ est gravitate decoris,
 Si patriam, gentemque rogo: si blandior, ora
 Vertit humi: stomachor; suspenso totus inhæret
 Sideribus vultu: sævam dum fulmino mortem
 Intentoque cruces, manet imperterritus. Ergò
 Iustitiam peramate, viri! Si legibus utar,
 Quis uti teneor; fas est dimittere Iesum:
 Si rectâ ratione; jubet prudentia vinctum
 Libertate frui: si denique consulo jura,
 Quæ Deus humanis inscripsit cordibus; omnis

Eri-

Eripitur vindicta mihi. Convincitè Patres
 Me, si vana loquar: si non; dimittite Iesum,
 Hæc dum Præses ait, malefuado murmure Scribæ
 More susurronum dementant pectora plebis;
 Accendunt populum gravius, jurantque, Pilatum
 Ex odio gentis captivi probra tueri,
 Quærere dissidium Iudæ, gaudere ruinâ
 Interitûque Iacob: cui junctis viribus omnis
 Opponenda manus. Plebs omnis acuminat aures
 Patribus applaudit, positâsque refuscitat iras.
 Vana superstition! clamat, quis credat Olympi
 Indigetes venisse Deos, hominûmque figurâ
 Assumpsisse? patet nobis, miracula vincit,
 De quibus annosæ cecinerunt classica matres,
 Dæmonis auxilio, vel nunquam facta fuisse:
 Mentitur facies; tegitur sub floribus atrox
 Bufo, vel atroci bufone nocentior aspis.
 Tolle nefas; affige cruci: te scandala magnis
 Exemplis cohibere decet; nec gratior ulla,
 Crede Pilate, potest mactari victima Divis,
 Quàm sceleratus homo. Posito clamore, Pilatum
 Patribus exponit, quæ sit cautela ferendi
 Iustitiæ fasces; præsertim quando peractis
 Officiû curis, operum censura timetur.
 Tiberius summis, ajebat, honoribus æqui
 Ornat cultores; è contrâ maximus osor
 Est injustitiæ: quid creditis esse futurum,
 Si Romam vaga fama ferat, me Præfide, tantis
 Prodigis celebrem, sublatum morte prophetam
 Cæsaris ira nocet! si vos (hîc verba Pilatus
 Sollicito nisu bis tærque resorpta momordit,
 Illa tamen profert) portare pericula vultis,
 Captivum flagris cædam; sed judico mortem

Non meruisse, Viri, Pilatum denique votis
 Cedere gavisi, validis clamoribus instant,
 Utrucifigatur. Iesu cadende flagellis,
 Me videt authorem scelerum tua Curia: vestras
 In me, lictores, in me convertite plagas!

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
 INDUCTIO QUINTA.

S. JOANNES CAP. 19.

Tunc ergo apprehendit Pilatus Jesum, & flagellavit, & milites
 plectentes coronam de spinis, imposuerunt capiti ejus:
 & veste purpureâ circumdederunt eum &c.

SYNOPSIS.

*Dominus & Salvator noster Jesus Christus, à Pilato (qui per
 hanc lanienam populum à Scribis exacerbatum ad misericordi-
 am permovere satagebat) flagellis crudeliter casus, populo osten-
 ditur; attamen Barabba seditioso latroni posthabitus, igno-
 miniose cruci à vatore Pilato adjudicatur.*

Prævia nox vario tremefecerat omine caram
 Præfidis uxorem: plangebatur noctua carmen
 Exequiale; canes ululabant; tota tumultu
 Ignoto turbata domus pellebat obortum
 Sæpius ex oculis fomnum, dormire volenti.
 Vix incepta quies mœstâ sub imagine vinctum
 Sistebat Dominæ; quo denique territa spectro,
 Se cubitis innixa levat, famulâsque relatis
 Luminibus vigilare jubet: pertæsa morarum
 Increpat auroram; quæ demùm reddita Mundo,
 Notificare finit rerum portenta marito,
 Et simul hortari, nè fasces sanguine justis
 purpuret; esse Deos, quorum metuenda citatis Matt. 27. 19.
 Passibus à tergo facinus vindicta sequatur.
 Conjugis ostento turbatum luridus horror
 Invadit: removet fasces; surgensque relictâ
 Sede tribunali, semel, & bis, terque retentat

Fa-

Facundo sermone Patrum lenire furorem.
 Et quia moris erat, festis majoribus unum
 Matt. Ex vincētis populo dimittere; sedulus urget,
 27. 15. Marc
 15. 11. Ut plebs pro Jesu communi supplicet ore.
 Sed furdīs canitur, præventâ plebe malignis
 Pontificum monitis: fit sævior inde tumultus
 Quem Scribæ duplicant (posses æquare boatum
 Effrenis populi nimbis ululantibus) alto
 Unanimes, hunc fige cruci, dimitte Barabbam
 Conclamant fremitu. Vah!barbara natio Judæ
 Non pudet infonti tantum præferre latronem
 Descendit Præses curarum plenus & atræ (lossi
 Quid sibi noctis aves, quid vox gemebunda mo
 Quid vaga spectra velint, turbatâ mente voluta
 Est, secum recolit, perversæ gentis acerba
 Barbaries; quid ego coner? cur territa conjun
 Ostentis? Cælum! si quis Deus ullus in illo
 Regnat, disturba, vel da mansuescere gentem
 Cæsaris intererit, tantis à motibus urbem
 Et populi furis servare: necessitor ergò
 Ut vincētum (quamvis mens averfata furorem
 Horreat) innumeris jubeam laniare flagellis;
 Fortè truces animi crudelia flagra videndo
 Deponent furias: afflictis saxa feruntur
 Condoluisse: velim, si fallat opinio, nigri
 Exitiale chaos populum deglutiat Orci.
 His ità firmatis, Martem, qui stabat in armis,
 Joan. Congregat, atque jubet captivum mille flagella
 19. 1. Matt. Castigare; ruunt acceptis jussibus omnes
 27. 26. In diversa; secant ramos ex arbore, virgas
 Conficiunt; funes, scuticas, & quidquid in usum
 Flagrorum servire potest, bacchante furore (ch
 Arripiunt: Dominum (pudor est!) sinè veste, verè
 Vix

Vix bene contectis, duplicato fune trabali
 Astringunt palo: post hæc, ut grando per Austrum
 Arbustis illisa solet, crepitare flagella
 Incipiunt: numerosa cadit, numerosa resurgit
 In nova flagra manus. Res est horrenda relatu!
 Crura, pedes, lumbos, scapulas, dorsumq; latusq;
 Cum cervice caput, vaga carnificina pererrat.
 Ictibus incumbunt ictus; in vulnera plagæ
 Concurrunt; trepidant venæ; vix ossibus hæret
 Rupta caro; toto nil est in corpore sanum.
 Purpureo fluit imbre solum; tabulata cruentant
 Excussæ ferulis guttæ; per inania rami
 Virgarum volitant. Inferni spectra videte!
 An nequeant homines vestros æquare furores?
 Labitur in terram Dominus: cessate tyranni!
 Fortè animam callapsus aget: cessate flagellis!
 Supponam mea dorso reus; cur triste recusem
 Supplicium? merui: quid agis mea Vita? levare!
 Tu dolor es; facinusque meum: mea dextera plagis
 Est inscripta tuis; mea lumina flumina fundant,
 Ut tua, mi Iesu! contritus corde, lavando (mi
 Vulnera consolidem. Concurrite, quotquot Ada-
 Crimine stringimini, nostrisque accedite votis.
 Respirat Dominus; redeunt ad verbera pugni:
 Præses adest, Iesumque videns in sanguine volvi,
 A flagris cessare jubet; fierique coronam
 Ex spinis, sceptrum ex cannis, ex murice vestem Matt.
 Ordinat, ac populo tali sub imagine Regem 27.27.
 Præcipit ostendi Fiunt mandata: probrosum
 Imprimatur lacero capiti diadema; feroces
 Ad cerebrum penetrant spinæ; nova copia sacri
 Sanguinis erumpit: patitur, miserabile visu!
 Deliquium mentis; cervix collapsa fatiscit!

P

Iam-

Jamque cadunt oculi, membrisq; novissimus hoc
 Infidet. Ah! prohibete mori! satis ille dolorum
 Pertulit: accedam plorans; opobalsama sancti
 Naribus affundam: Jesu tristissime! nostra
 Sit tibi grata, precor, compassio, balsama funde
 In te fixus amor; lacrymæ fomenta ministrent
 Interea Dominum mediâ de morte reverti,
 Transfixum relevare caput, lassumque cruentum
 Inniti genibus, grandi mœrore, videmus,
 Erigitur, saxoque rudi pro sede potitur:
 Purpureo centone latus vestitur; arundo
 Inferitur manui; curvato poplite, Regum
 More salutatur; colaphis tumefacta, saliva
 Conspuitur putri facies; quid plura? nefandis
 In mera carnifices laxant convicia rictus.
 His rabies saturata finit, mandante Pilato,
 Ostendi Dominum turbis: inclusa securis
 Fascibus effertur; cinctus latus omne ministrum
 Subsequitur Præses; post hunc, plorate fideles
 Attrahitur Dominus. Lacrymabile schema! crucis
 Horruit aspectu vulgus; tacitumque Pilato (entis)
 Concessit spatium pro Jesu pauca loquendi:
Joan. 19. 6. *Ecce, profatur, Homo!* (chlamydemq; repandit lesis)
 Vix hominis speciem retinens, summique dolorum
 Flebile prototypum: contemptu plenus acerbum
 Sustinuit plagas; multis de millibus unum
 Vulnus, inhumanis corpus laniando flagellum
 Effecit rabies: certè! nisi frena dedissem
 Ausibus, è lacero pepulissent corpore vitam:
 Quod superest animæ modicum, finè Numini
 Tollere non ausim: nolo, me tigride natum
 Postera Judaicas traducat fama per urbes,
 Sæviturum satis est; funesta tragœdia tandem

Fine coronetur. Moveor dimittere vinctum
 Plenum vulneribus ; Solymæis pulsus ab agris
 Vivat in exilio : quamvis me iudice nulla,
 Quæ miserum possit convincere, causa superfit.
 Vix ea fatus erat, mirum ! (nam corda malignæ
 Gentis in eduros filices converterat Orcus)
 Turba reassumptis resonat clamoribus : Ulmo
 Hoc appende scelus ! crucifige ! domabile solâ
 Morte recide nefas ! Præses per talia motus
 Altâ voce tonat : Feritate videminor urfos
 Pantherasque truces præcellere ; vixque teneri
 Credo sub humanis hominum vestigia formis.
 Eheu qualis homo ! laniatum mille flagellis
 Corpus hiat ; Superi ! miseret me pauperis hujus
 Afflictique viri : vos propria natio , versi
 In scopulos , nullum sentitis corde dolorem ?
 Insanite ferox vulgus : dimittere vinctum
 Nolo retardari ; quis enim , finè vindice Cælo,
 Infantes delere potest ? Si vultis habere,
 Ocyus extradam vobis ; occidite Jesum :
 Dummodò non maculem justorum sanguine Divi
 Cæsaris Augustos fasces. Pars ultima vocis
 Non evanuerat , duplicabant murmura turbæ.
 Justitiæ zelus , reboant , finè jure vocatur
 Durities animi : qui non castigat iniquos,
 Irritat ; rigor hic vigor est & gloria legum !
 Tolle putatitium regem ; crucifige ! quid inde ?
 Rumpe moras ! Absit, vestrum crucifigere Regem, Joan.
 Præses ait. Turbæ respondent : Solus & unus 19.15.
 Tiberius Cæsar nobis Rex imperat : omnis, Joan.
 Qui sibi sceptrâ capit Solymæa , piacula læsæ 19.12.
 Majestatis habet : caveat sibi quisque , rebelli
 Auxilium præstare fugæ : sincerus amator

Cæsaris esse nequit, qui tali labe notatum
 Libertate beat. Respondet plurima Præses,
 Luctaturque diu; sed cum ratione furorem
 Flectere non posset, neglecto jure, quod ante
 Laudibus extulerat, populo consentit iniquum
 Impius, infamis timor, & vecordia nunquam
 Detestanda satis! te iudice labe carentem
 Non modò, perversæ placiturus inaniter urbi
 Ad fera flagra trahis; sed, quod miramur, eundem
 Ex tenui vanoque metu crucifigere mandas?
 Grande malum! nullis scelus æquiparabile damnum
 Erro; salutiferum scelus hoc fuit, utile toti
 Humano generi: quamvis, quod oportuit, in
 Contigerit Pilate tibi pars nulla salutis.
 Lætantur Scribæ; congaudet mobile vulgus;
 Sæpius obsesso proscripse ex corpore Dæmon
 Exultas: sed quod sperabas utile, fiet
 Exitiale tibi. Comparet latro Barabbas,
 Carcere dimissus; donatur civibus: illi
 Insignes referunt, laudato Præsidente, grates.
 Sed mens pressa malis Pilatum turbat, & urbi
 Acclamare jubet: Cives urisistis, & usque
 Cogitis instanter, Jesum crucifigere: vestris
 Sed tamen invitus, tribui clamoribus aures,
 Consensusque malis. Quo dicto respicit unum
 Ex famulis, pelvîmque jubet, lymphâmque parantem
 Supponit, mundatque manus: his denique lotas
 Abstersisque palam; turbis, ut dedecus esse
 Testatum Mundo serisque nepotibus, inquit
 Ecce manus puras à justis sanguine! vestro
 Ex jussu moritur: vos, gens Judæa, manebitis
 Exitus auspicio gravior; me nulla futuri
 Sollicitudo gravat. Sed protestatio calva,

Dissemi

Luc.
23.25.

Matt.
27.24.

Dissimilis juri, cùm sit contraria facto.
 Discite posteritas generoso corde tueri
 Oppressos inopes, nullisque favoribus uti:
 Tuta domus justì, quamvis è cardine Mundus,
 Et discussa ruat Cœlorum machina, Vulgus
 Futile, cautelam timidi Prætoris aniles
 Esse putans curas, uno commurmurat ore:
 Ergò cadat vincti sanguis super Israël; urbem ^{Matt.}
 Ille cruor jugulet, nostrisque nepotibus obsit. ^{27.25}
 Onimium secura Sion! non tela, nec ignes,
 Non hominum numerosa manus, nec ferreus ag-
 Obstiterint, quin ausa luas. Tristissime Jesu! (ger
 Difficilem, fateor, sub iniquo judice causam
 Gessisti: tua causa, salus mea; vita tuorum, (thor
 Mors tua: nunquid ego sum complex criminis? au-
 Et scelerum coryphæus ego! mea culpa scelusque
 Te sceleris vacuum pessum dedit. Ergò fatebor:
 Obstupuere tibi dentes; ego cruda comedi.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
INDUCTIO SEXTA.

S. JOANNES CAP. 19.

Susceperunt autem Jesum, & eduxerunt, Et bajulans sibi
 crucem, exivit in eum, qui dicitur Calvarix, locum,
 hebraicè autem Golgotha: ubi crucifixerunt eum, &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, vestibus suis rein-
 ductus, immani crucis sarcinâ oneratur; & Hierosolymis,
 inter ignominiosissima effrenis populi opprobria & maledictiones,
 semivivus in montem Golgotha, innumerabili hominum
 multitudine spectante crucifigendus educitur.

Vix prolata fuit mortis sententia, præcox
 Fama gradu celeri totam perlabitur urbem.
 Concurrent juvenes; adrepat tarda senectus;

Et quia majore festum Paschale paratu
 Vulgus adornabat; variis ex urbibus ingens
 Orbis in urbe fuit, multis qui millibus auxilium
 Accursum populi. Confusa tumultibus urbis
 Compita turbantur; domuum fastigia multo
 Spectatore crepant; variis sermonibus ora
 Occupat infamis lethi sententia: Scribæ
 Significant plebi; detecta piacula vinciti; (ultis
 Hunc plusquam meruisse crucem; non esse, quod
 Supplicium tardare queat. Plebs credula diris
 Devovet infontem Jesum; dolet insuper, uno
 Tantum posse mori letho, quem plura merentur
 Tanta peritorum dicant oracula Patrum.
 Interea Dominum, jussu Prætoris, ad atra
 Inferiora domus, ubi vidimus antè tremendis
 Verberibus cæsum, licitorum turba reducit. (gunt
 Eripiunt humeris chlamydem, propriisq; recin-
 Vestibus, & solidis dextrum latus atque sinistrum
 Innectunt laqueis. Mox vasti ponderis arbor
 In binas dissecta trabes, trabibusque deinceps
 Transversim junctis, fit crux: hanc licitorum
 Imponit Domino; qui tantâ mole gravatus (quis
 Fluctuat, inque solum depresso poplite lassus
 Corruit: insequitur labentia crura cadendo
 Pondus, & horribili prostratum supprimit ictu.
 Lictores adsunt, removent à corpore lignum,
 Inque pedes Jesum relevant: pertaxa morarum
 Turba jubet celeri Dominum procedere gressu.
 Perge scelus! clamant; maledictis verbera jun-
 Crux relevata solo, Christi q; recepta lacertis (gunt.
 Cervicem dorsumque premit; duplicatus atroc
 Mole dolor cruciat, plagisque recentibus urit,
 Processit Jesus, celer exit anhelitus ore;

Joan.
19.17.

Stare pedes dubitant; circumfusisque fatelles
 Nutantem quandoq; tenet; quandoq; ministrant
 Obvia saxa basim: tentat tamen, atque retentat
 Ire; cadit, surgit; tristi, surgendo, cadendo,
 Tramite carpit iter; miseranda tragœdia visu!
 His quem non moveo, de sæva tigride natum
 Esse reor, vel lac rapidæ suxisse lænæ.
 Sufficit: ad reliquos pergunt mea carmina luctus.
 Innumeri juvenes, baculis quoque nixa senectus,
 Calones, lixæ, balatrones, hoc genus omne
 Præpediunt venientis iter: plebs omnis ad illud
 Hocque latus, muros, ædésque coërcita, Jesum
 Subj cruce plorantem, pressum, tam sæpe cadentem
 Non juvat, aut relevat; sed durâ voce repellit. tem
 O Jesu! tibi nulla quies conceditur, eheu!
 Unica mors superest, tantorum meta laborum.
 Sed, licet abnueret passim plebs effera victo
 Suppeditare manus, humerisq; levare cadentem;
 Attamen intererant populo, quos juris & æqui
 Exstimulabat amor: Superi dormitis! aperte
 Exclamant; pudor est, quantam dementia gentis
 Vertitur in rabiem! cives! Deus alme! quid illud!
 Cernite, quid valeant humeri, quid ferre recusent!
 Auxilium præstare viro: sub mole recumbit!
 Vir Cyrenæus tandem, prænomine Simon, Matt.
 Cultor agri, veniens defessus rure, lacertos 27.32.
 Cogitur invitus tantæ supponere moli.
 Ofelix Simon, onus hoc si sponte tulisses!
 Tessera Christi adûm crux est, & terror Averni;
 Et propè Numen habet sancta & venerabilis arbor.
 Interea Domini Mater, rumore nefandi
 Supplicii tremefacta, flagrat valedicere Jesu.
 Hinc matronarum tristi comitata cohorte,

Egreditur lacrymosa domo; Solymisque bicornem
 Nacta viam, quâ turba ferunt iter esse reorum
 Lugubris incedit plorans, & pergere Nati
 Ardet in occursum; matrum circumstat amara
 Turba fluens lacrymis; veluti cum Vere reverti
 Bistonix tepuere nives, liquuntur in amnes.
 Hos inter planctus, abjecti reptilis instar,
 Tardus adest Jesus: quem Mater vidit, & ecce!
 Horruit aspectu, gelidæque simillima morti
 Excessum mentis patitur: vix reddita vita,
 A turbis, pleno multis singultibus ore,
 Postulat amplexum Nati mœstissima Mater.
 Siste gradum; laudanda rogas, nec digna negant
 Admittenda tuo centum dabis oscula Nato,
 Amplexus centum; quos inter talia plangit:
 O uteri fortuna mei! pars ultima vocis
 In medio jugulata sono luctatur, & omnem
 Lingua recusat opem: tandem laxata dolore
 Vox invenit iter, gemitisque in verba soluti:
 O utinam mea lux, mea spes, mea vita, meumque
 Cor Fili! pro te vitam, tecumque liceret
 Reddere! mors felix posituræ morte dolorem:
 Quid curem superesse diu? pie spiritus exi!
 Ut duo concordem animam moriamur in unâ:
 Plura redux mœror vetuit; nec turba finebat
 Longius in charâ Matrem cervice morari.
 Hinc Nati cubitis exempta, novissima dulces
 Amplexus laxat, tremuloque miserrima dixit
 Ore: *Vale Fili*; collapsaque corpore, toto
 Corruit exanimis. Matres! ex pulvere Matrem
 Eripitote Dei, nimio ne pressa dolore
 Præveniat moriens instantia funera Nati.
 Accurrunt, Matremque levant; ex morte reverſa
 Eher.

Eheu! funeream sequitur tristissima pompam.
 Ex hoc imbelli comitatu fœmina quædam,
 Traditione Patrum Veronica vocata, cruore
 Exundans Christi caput abstersura, cucurrit:
 Admittis pietatis opus, mitissime Iesu!
 Porrigis obtutum; mulier promptissima tergit:
 Terferat; & facies in sindone tota resedit.
 Nobile prototypon Domini; quod Roma (sacrorum,
 Eversâ Solymâ, Superis tribuentibus hæres
 Facta) peregrinis illuc venientibus offert.
 Exivit Solymis, quidquid sua crura movere,
 Et proferre pedes poterat; cum matribus ingens
 Turba puellarum, juvenum quoq; maximus ordo;
 Vivebat Solymæus ager, coopertaque Mundo
 Arva tegebantur; sicut pluvialibus Ister
 Exit adauctus aquis, vicinâque prata pererrat.
 Motibus ambiguis, dubiisque favoribus omnis
 Spectator pensabat opus: sua facta probabat
 Invidia Synagoga caput; doctrina salutis
 E contra, stabili signorum luce probata,
 Plures in solido Domini firmabat amore.
 Præ reliquis matres, in quarum cordibus ipso
 Naturæ ductu posuit clementia sedem,
 Grande nefas flebant: Iesus se vertit, & illis
 Vaticinatus ait: Quid me defletis amicæ?
 Nil juvat, ut surdas vestris plangoribus aures
 Pulsatis populi, placitumque libenter euntis
 Impediatis iter; vestrum differte dolorem,
 Et propriis servate malis: non plangite Jesum;
 Sed patriam, cives, uteri quoque pignora vestri,
 Denique vos ipsas condigno plangite luctu:
 Tempus enim verò veniet fatale furoris,
 Terribilisque dies, quo vos, ô optima matrum

Luc.
 23.27.

P 5

Vós-

Vósque puellarum lectissima turba, tremenda
 Luctibus oppressæ, pavido resonabitis ore:
 Felices steriles, quæ non genuere! beata
 Ubera, quæ nullo lactârunt tempore prolem!
 Quid loquar ulterius? dum mente per omnia die
 Prævideo, matres, pereundi mille figuras:
 Audio clamari: Montes incumbite nobis!
 Et nos, ô colles, densis operite ruinis!
 Hæc, ingrata Sion! hæc sunt dispendia rerum
 Expectanda tibi; siquidem dum talia fiunt
 In viridi, quæ non fors arida ligna manebit?
 Vix quadraginta vicibus Sol annuus Orbem
 Zodiaci solito cursu confecerat; ecce
 Urbs intestinis agitata furoribus, * audit,
 Væ! væ! væ Solymæ! clamari: cernit in alto
 Horrendum trucibus flammis ardere cometam
 Iudæos populo Romano namque rebelles,
 Ulturi rapiunt ex postibus arma Quirites;
 Arma vetusta Patrum. Varios aptatur in usus
 Ferrum, quod parmam firmet; quod muniat arcum
 Belligeros quod frenet equos, quod vincula necem
 Prohibus abductis; quod Hebræo sanguine fumum
 Castra superba locant; circumdant mœnia vallum
 Sævitas in urbe fames; profugi capiuntur ab hoste
 Et captivorum numerus crucifigitur ingens
 Sylva minor crucibus, cladésque miserima! totum
 Nobilitas cum plebe ruit, latèque vagatus
 Ensis vix ulli rabie crescente pepercit.
 Stat cruor in Templo, multâque rubentia caecum
 Urbis saxa madent; nulli sua profuit ætas:
 Non senis, ad finem vitæ properantibus annis
 Abbreviare diem piguit, nec ab ubere matris

* *Joseph. de Bell. Jud. L. 7. c. 12.*

Pendentes pueros, duplicatâ tollere cæde.
 Lingua file; non est ultrâ narrabile, quantis
 Sera Palæstinos consumpserit ultio pœnis.
 Ad tua, mi Iesu! convertor dramata: lassum
 Te video, plenum roseo sudore, gravatum
 Mole crucis, curvum te montis in ardua niti;
 Si mereor, tanti comitem sociûmque laboris
 Me patiare, precor! Video, tristissima Matrum,
 Te video Nati vestigia mœsta sequentem;
 Te video, rapidis ût cymbam fluctibus, amplis
 Luctibus oppressam, gelido sudore natantem,
 Tristibus immersam lacrymis, pelagôq; dolorum:
 Compatior! tantique peto consortia luctûs;
 Te Matrem: sed quæ conventio lucis, et umbræ?
 Difmas & Gesmas, trucium par grande reorum,^{Luc.}
 Insignesque gravi multorum cæde latrones,^{23.32.}
 Educti vinctis manibus post terga sequuntur.
 Hos comitatur atrox liëtorum copia, gestans
 Instrumenta, malam sævamque parantia mortem.
 Denique Longinus, nulli cessurus in armis,
 Magnanimo sublimis equo; pugnumque bipenni,
 Armatusque femur gladio; latus omne superbo
 Milite cinctus, adest motum compescere vulgus.
 Hæc fuit ad tristem processio lurida montem
 Golgotha: quàm multò fuit hæc inamœnior illâ,
 Cùm sacra Thariades Superis holocausta daturus,
 Spem feram, columénque domûs educeret Isaac.
 Perge salutifero, Iesu Via vera! labore
 Ad Cælum reparare viam, quam clausit Adamus,
 Dum mortis substravit iter: labor ille triumphum
 Terrigenis pariet, turbabit regna tremendi
 Ditis, & æternæ confringet vincula mortis.

POE-

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
INDUCTIO SEPTIMA.

S. MATTHÆUS. CAP. 27.

Et venerunt in locum, qui dicitur Golgotha, quod est Calvarie locus. Et dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum; & cum gustasset, noluit bibere. Postquam autem crucifixerunt eum, diviserunt vestimenta ejus, sortem mittentes; ut impleretur, quod dictum est per Prophetam dicens: Diviserunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem, &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, in montem Calvarie sive Golgotha luctuosissime eductus, ibidem inter duos famosos latrones, ut eorum antesignanus, populi seductor, & perduellus, qui gentem contra Casarem excitasset, & se fecisset regem, crucifigitur.

Hactenus exhibui præludia magna! dolorum.
Iam verò majora fide, majora relatu
Attoniti spectate viri: spectate! tragædus
Actor inaudito referam spectacula luctu:
Vasta theatra patent; velamina mota tremen
Clarius ostendent, quid portet Golgotha, Munde
Huc oculos, vigilésque pii convertite mentes
Christiadæ; vos tangit opus: spectate fidei
Pectoris intuitu, lassum sub pondere Iesum
Tot post angores ac tædia magna viarum,
Post varios luctus, in vertice montis adesse.
Cruis humeris excussa ruit: fodit ocyus aptam
Carnificum pars una scrobem, quæ postea lig
Accipiat teneatque pedem; pars altera magn
Viribus incumbit terebris, formátque, premen
Et torquendo, vias clavorum: fune soluto,
Denudant alii Iesum; solóque pudore

Vix bene conlecto, corpus venerabile duris
 Injiciunt trabibus. Quòd si, componere summis
 Ima, mihi fas est; veluti pecus iceta securi,
 Quam superincumbens lanio, mucrone resecto
 Gutturè, deglubit; sic, ô tristissime Iesu!
 Magnorum tibi turba furens atròxque latronum
 Incumbit: trahit hic dextram, trahit ille sinistram,
 Hic caput, ille pedes: subjectæ corpus adaptant
 Imponuntque cruci. Mater lassata sequendo
 Sera venit; viridis palmæ sub frondè reclinans,
 Mox subsidit humi, mentem superante dolore.
 Sæpe piæ comites teneris amplexibus ægram
 Tollere conantur; consolarique gementem;
 Sed frustra, raptæ dicunt solatia menti:
 Muta jacet, virides ægris terit artubus herbas;
 Humectâtque pio lacrymarum gramina rivo.
 Imponunt clavum dextræ; dat malleas icetum,
 Multiplicâtque; sonus Matris defertur ad aures:
 Hæc ad quemq; tremens, rumpi sua viscera sensit.
 Lava dein brevior, quàm quæ pertingere possit
 Ad loca clavorum; sed fune ligata (dolorum
 Triste gen9!) trahitur, multumq; retracta, foramen
 Equat, & incussum vehementi verberè clavum
 Fixa cruci recipit, fibrisque trementibus horret.
 O Superi! tardatis opem? dispergite flammis
 Furciferos; vel dente fero consumite sævi,
 Qui sub inaccessis habitatis rupibus, ursi! (nem?
 Hei mihi! quò labor? quem mens mea concipit ig-
 Quid cinis exiguus stomachor? cùm mitior agno
 Ora premas Iesu, dilatans brachia, totum
 Ut tibi perpetuis jungas amplexibus Orbem.
 Taliter extensis manibus, clavóque ligatis,
 Restabat laniena pedum; quos, milite signum

Dan-

Dante, lacertosi calones fune trahebant,
 Tandem distractâ genuum compagine, bina
 Pleniùs æquabant terebrata foramina plantas
 Curritur; obtusos offert sine cuspide clavos
 LiCTOR, & imponit pedibus, clavâmq; levans
 Et relevando, feris transverberat ictibus ambros
 Abruptæ trepidant venæ; fluit unda soluti
 Sanguinis; & nervi solitâ statione revulsi
 Multiplicant rigidum summâ feritate dolorem
 Mater ad auditos sonitus (quis posse negabit)
 Ut solet attritus Cœlorum fulmine, tota
 Obrigit: tristes matronæ (flebile visu)
 Circumstant, agitantque ægram: sibi reddita, t
 Surgit; & optatæ non est data copia mortis. (da
 Interea mediis fastigia Phœbus Olympi
 Scandebat, summoque crucem sub Sole levans
 Tempus erat: vocat hinc furiosi robora vulgi
 LiCTOR in auxilium; currunt; validique lacert
 Ocyùs injiciunt trabibus; modicumque levans
 Tergora lata cruci supponunt: altiùs actæ
 Substituunt hastas; stantemque, ferociùs antro
 Injiciunt; & nè forsan commota vacillet
 Pars immissa, scrobem saxi, palisque tuentis
 Mens devota Deo rigidos perpende dolores,
 Quos tuus erectâ patitur crucis arbore lesis
 Quippe gravans pondus crucifixi corporis omni
 Extendit nervos; detrusum robur in antrum
 Vulnera dilatat; grandis concussio plagas
 Concretas tabo renovat, capitique coronam
 Fortiùs illidit. Perpende, quòd anxia Mater,
 Sub cruce multiplici gladio transfixa doloris
 Ingluviem cupidæ carò persolverit Evæ.
 Vix erat in montis dorso crux fixa, quaternis

Conspicienda plagis Mundi; tolluntur in altum

Affixi crucibus, trucium par ecce! latronum: ^{Matt.}

27.38.

Primus habet dextrum Domini latus; alter, Averni
Victima danda rogo, sortitur latro sinistrum.

Vah pudor! & nullis scelus excusabile linguis!

Cum tenebris lux alma poli, cum crimine virtus,

Cum furiis pax sacra soli, cum grandibus almi

Alma propago Dei fœdè reputatur iniquis!

Quid reputatur? eis postponitur, utque malorum

Exemplare nefas toti proponitur Orbi.

Omnibus in terris scelus hoc, omnique sub ævo

Posteritas damnabit! atrox Synagoga quid audes?

Quò properas cunctis Erebi dignissima pœnis?

Emoveor! sed quis poterit compescere motus,

Quos inspirat amor? quis te, mea viscera! Iesu!

Huc attraxit? amor! quis te, pars optima Cæli!

Carne meâ vestivit? amor! quis denique tantis

Vulneribus lacerum crucifixit? zelus amoris.

Ah! trahor ecstático raptu super ardua montis

Sanguinei, tragicumque meis, necis improbus au-

Haurio luminibus Christi patientis agonem! (thor,

Sum, cur ista negem? sum, pro me facta loquuntur,

Sum scelerum fabricator ego! manus ista paravit,

Quâ pendes, mea Vita, trabem! mea dextera nu-

Fudit in obtusos ferrum laxabile clavos. (per

In te, mi Iesu! plecti mea crimina, serus

Aspicio: vanos elati cordis honores,

Opprobrii caligo; famem prædivitis auri,

Maxima paupertas; fœdósque libidinis ignes,

Affidui fletus; livoris turpe venenum,

Supplicium crudele; gulam penuria rerum,

Esuriésque frequens; furiosi pectoris æstum,

Carnificina gravis; torporem mentis, amara

Anxie-

Anxietas mœrorque luunt Ter flebile fatum
 Currite pendentes oculorum in margine rivi
 Et Cedronis aquas, vestris accessibus, extra
 Angustas per agros Solymæos ducite ripas.
 Vah piget! ah quis sum! quando, quid, quanta pecc
 Crimina? peccavi! sed * *avi!* vaga replicat echo,
 Error agit mentes; urgent primordia culpæ
 Primævæ: sed vox stolidæ scelus insonat Eve.
 Error adhuc pergit; mihi propria culpa minatur
 Estque sub obtutu: repetit vox mimica: Tu
 Iam mera vera canit, nostrisque doloribus Echo
 Assonat; omnis enim terrarum noverit Orbis
 Nostra fuit quod Adæ placitis inclusa voluntas
 Hinc sua quemque gravant, non sola piacula Pa
 Accedunt patriis decumana Ceraunia culpæ (trum
 Accumulantque malum; focium me criminis esse
 Convincor: quoties ingessi Pelion Ossæ!
 Et scelus imposui sceleri! cur vera negabo?
 Perversos animi motus, quibus inclyta virtus
 Ceu ratis ad Pelagi scopulos agitata, pudoris
 Naufragium patitur, contritus corde repono
 Sub Crucis altari; veteres hinc immolo sensus
 Nulla resumpturus delectamenta: capillis
 Inspergo cineres; facci squaloribus ossa
 Vestio; nec deerit dorso sua pœna flagellum
 Frigida nectar erit; panis mihi mucidus esca
 Strata dabunt paleæ, largo stagnantia fletu
 Sistamus lacrymas! flabit vehementior Austere
 Vivit adhuc Iesus; morti majora reservo.
 Ad metam vertor, cum tanta tragœdia posca
 Pleniùs exponi: dictis advertite mentes.
 Gens Hebræorum, Synagogaque tota, ferocia
 Inp

* intellig. Adam,

Invidiæ crudele nefas sub imagine recti,
 Mendaciq̄ue boni specie, proponere Mundo
 Nititur; hinc causam probrosæ mortis in altâ
 Parte crucis scribi, multis ambagibus urget.
 Annuitur votis: Præses magnalia Regis
 Hebræo, Græco, Latio sermone legenda
 Inscribit tabulæ; quis non censebit Olympi
 Ductibus arcanis Prætorem vera locutum?
 Constat enim Jesum (si carnis jura requiris)
 Matthæo numerante gradus, de stemmate David
 Progenitum, Regis titulos de jure mereri.
 Displicuit diploma vaftris; nam livor eorum
 Ibat in opprobrium Domini: quid multa? Pilatum,
 Ut titulum mutet, perfrictâ fronte fatigant. (sam
 Error inest scriptis, crepitant, hunc corrige; cau-
 Supplicii (siquidem commotis civibus urbis
 Se regem Judæ fecit) distinctiùs adde.
 Ille vetat fieri; quæ scripsi, scripta manebunt,
 Ingeminat, populo commotâ bile verendus.
 Hunc titulum, quoniam mons Golgotha proximus
 Multa fuit multis occasio facta, legendi. (urbi,
 Interea miles, qui sub crucis arbore Jesum
 Antè laborantem Solymis eduxerat, urget
 Partiri vestes, tunicamque & pallia Christi:
 Quisque capit partem; sed cum procederet ordo
 Ad tunicam, miles, cujus sit, sorte diremit:
 Textilis illa fuit, nullis consuta lituris;
 Utque ferunt, manibus divinæ Virginis olim
 Facta, nec ætatis spatium detrita. Profectò
 Ante tot annorum cursus, hoc esse futurum,
 Præcinnuit Psaltes, ex cujus stemmate Jesum
 Descendisse sacra Scripturæ verba loquuntur.
 Divisis spoliis, & missâ sorte, sedebat

Luc.
 23.38.
 Joan.
 19.19.

Joan.
 19.21.

Joan.
 19.23.

Ps.
 21.19.

Q

Mi-

Miles ad excubias ; circumfusûsque catervâ
 Spectantis populi , quem tanta tragœdia finis
 Accipiat , solitis ferus exspectabat in armis.
 Plurima circumstant hominum sub imagine mo
 Ardentis oculis lyuces , rapidique molossi,
 Apri terribiles , & copia magna luporum,
 Immanes tauri , laxatis unguibus urfi,
 Villosæ sphinges , distentâ fauce leones,
 Pantheræ , tigrides , leopardi ; denique tot
 Martyrii rabiem spectatum venit Avernus.
 Nulla regit pietas , compassio nulla ; sed ira
 Et mera barbaries ; furor aspiciendo cruorem
 In duros filices hominum præcordia vertit.
 Quippe ferox vulgus (pudor est !) in limine mo
 Luçantem Dominum blasphemâ voce lacerat
 Provocat , illudit , fatuôque dat ore cachinn
 O Solymæa Domus ! fuit ista ferocia cladis
 Interitûsque tui primaria causa : profectò
 Urbs mala , terrificis urbs digna perire ruin

Matt.
27.39.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
 INDUCTIO OCTAVA.

S. LUCAS CAP. 23.

Et stabat populus spectans , & deridebant eum Principes
 cum eis dicentes : Alios salvos fecit ; se salvum fac
 si hic est Christus Dei electus. Illudebant autem ei & milites
 accedentes , & acetum offerentes ei , & dicentes : Si tu es
 Rex Judæorum , salvum te fac. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Christus Jesus cruci affixus , à Judæis
 eorumque Principibus , imò ab uno crucifixorum latronum
 blasphematur ; sed alteri ad se converso Paradisum promittit
 Interim afflictissimam Matrem dilecto suo Joannè , qui cum
 Matre cruci proximè astabat , filialiter commendat.

Non plebs sola furit; sed prima corona Sena-
 Nempe Pharisæi, Scribæ, legisque periti, (tûs ^{Matt. 1} 27.41.
 Adjiciunt plenis odii nova pabula flammis.
 Ignescunt iræ; tumidi stat in ore veneni
 Spuma virens; fremitur; laxatis rictibus usque
 Ad ravim clamatur: Ubi, malefane, potestas,
 Quâ fretus nostris impervia sensibus olim
 Patrabas? alios salvasti, perditæ! salva
 Te, si mira potes! clavorum vincula solve,
 Descensumque para, si te Cœlestis origo
 Fecerit Excelsi genitum! descende! quid ultra
 Cunctaris? quod si salvus descenderis, omnes
 Credimus, & Superos ad nos venisse canemus.
 Concita plebs eadem rauco clamore remugit.
 Sic ululare solent erectâ fauce molossi,
 Dum tubæ curva sonat; vel viso cominûs hoste,
 Sæva tremendorum rugire caterva leonum.
 Multiplicant Scribæ, cum Scribis miles, & omnis
 Farrago populi convicia: desine Juda!
 Est magnum meriti spatium, quod nulla furentis
 Invidiæ mensura capit; spes improba nunquam
 Est lætata diu: stolidi! ventura timete!
 Sed canitur furdis; Pharisæi more leonum
 Despiciunt prostrata: Deo confidit, hic illum
 Liberet interitu, si vult; Rex Israël ista ^{Matt.}
 Et majora potest; reprobæ clamore boatur. ^{27.43.}
 Sed quid multa queror, peccando nocentior ipsis
 Judæis, Erebi cæcâ caligne dignus!
 Ah! liquet, & verum nimis est; miserabile vulnus
 Intus alo, duræ cervicis: subditus iræ
 Divinæ, vix non despero! sed ecce salutis
 Anchora Crux retinet, Crux consolatio firmat
 Una pusillanimes; solium, quod purpura nostri

Q 2

Re-

Regis , id est , Christi pretiosus sanguis inaurum
 O fortunatum , generosum , nobile lignum !
 O ter felici succisum tempore ! salvat
 Ad nigra perpetuæ properantes limina mortis
 O pia Crux ægrum sana ! quia sola medendi
 Jura tenes : trepidâ sustenta mente labantem
 Dirige me dubium , certo me robore firma
 Ecquis it inficias , quin Christe redemeris unum
 Per Crucis eximiæ sacrum & venerabile lignum
 Hanc animam ? veræ Crux tessera certa salutis
 Quisquis eam transis , devoto corde saluta
 Affectûque pio meditare profundius , olim
 In cruce pendentem Dominum , ceu vile cathedra
 Præter tot luctus , & tot tormenta , fuisse (ma
 Talibus opprobriis læsum : meditare maligno
 Prætereundo crucem (scelus intolerabile !) dicitur
 Devovisse Stygi verum de Numine Numen
 Heu ! data libertas odiis , resolutaque legum
 Frenis ira furit ; nullus sine crimine Jesum
 Transiit : hic verbis blasphematis , gestibus illis
 Vah ! maledicte boant , sacrum qui destruis ædem
 Numinis excelsi , totamque reponere magno
 Garrulus impostor spondes sermone , priusquam
 Ter Mundo nitidum Titana reduxerit Æther
 O furor insipiens ! hæc dicta Prophetica corporis
 Christi significant , in quo speciosior astris
 Vera Dei soboles , Deus ipse salutifer Orbis
 Non secus ac templo , sub nostræ carnis amictu
 Insedit , voluitque pio succensus amore
 Hoc templum veræ Deitatis , morte recisum
 Post modicum toti spectandum reddere Mundo
 Expectate vafri ! quem vos jussistis , ut Christus
 Se probet esse Deum , descendere ; morte peremptum

Matt.
 27.40

Extumulo, sicut Phœnix ex igne, redibit.
 Expectate! die, quâ vos non creditis, ingens
 Promeritis in vos desæviet ultio pœnis!
 Sed quæ diva meos placat clementia sensus?
 Ex ambone crucis Christi vox blanda perorat,
 Vox pia, digna vehi Zephyris per climata Mun-^{Luc.}
 Ah Pater! ignaræ commissa piacula genti (di-^{23.34.}
 Propitius dimitte! Pater, dimitte, quod ausi
 Ignorant; me namque mori tua jussa requirunt.
 O favor immeritus, dignatio nescia finis, (lat,
 Exsuperansque modum dilectio! Christus anhe-
 Ut pater horrendis tortoribus omnia culpæ
 Debita condonet; meditatio sancta! resurge
 In spem robustam, peccati mole gravatus!
 Qui Patrem moriens tenerâ pietate rogavit,
 Ut veniam tantis indulgeat hostibus; ille
 Nec te, sincero contritum corde, repellat.
 Sed mansuetudo Domini (memorable dictu)
 Nec movit populum, nec, quod truculentior, ipsum
 Gesum latronem, notum per sæcula crimen,
 Ille Redemptori mediâ sub morte rebellis,
 Hæc tremulo fremitu temeraria verba sonabat:
 Si Christus verusque Dei sis Filius, ipsum ^{Luc.}
 Te salva, nostroque simul succurre dolori. ^{23.39.}
 Vox fuit hæc Satanæ, latronis in ore loquentis;
 Quippe dolo varius, tacitoque vaserrimus astu,
 Qui prius Hebræis Jesum crucifigere suavit;
 Iam plenus dubiis, ex hac quid morte futurum,
 Fluctuat, & vitam Domini, mortemque veretur.
 Sic grandis quercus cæcâ radice minatur
 Illis, qui cædunt, dubio per inania motu
 Tristem, nî caveant, ex omni parte ruinam.
 E contra rarum feri verique doloris

Q 3

Exem-

Exemplar Dismas, focii sic arguit ausum;
 Heu Gesma! Gesma! quæ mens sub mortis agone
 Te trahit in facinus? non te reverentia Cœli,
 Aut timor Excelsi retinet malefane, quid inquit
 Nos justè luimus, dignasque latronibus Orbi
 Ambos damus pœna; sed quid justissimus ille
 Ut majora ferat nostris tormenta, peregit?
 His dictis oculos vicinâ morte gravatos
 Dirigit ad Jesum, sincero corde precatus:
 In tua, mi Jesu! susceptus Regna, memento
 Ad te conversi Dismæ! brevis illa, sed amplo
 Affectu fidei cumulata, precatio Dismæ
 Grande latrocinii facinus delevit, & uno
 Temporis exigui momento fecit Olympi
 Æthereæq; domûs hæredem: quanta rependunt
 Pro parvis Superi! vocem (res mira relatu)
 Auditote Dei, dantis sua Regna latroni;
 Auditote melos: Mecum, tibi dico, priusquam
 Sol eat ocubitum, Paradisi sorte fruere.
 O felix Disma! quæ, qualis, quanta petenti
 Spes datur, exactâ tantillâ parte diei,
 Inter tot Sanctos æternâ pace fruendi.
 Prô dolor! in vetitis abiit florentior ætas;
 Iamque senectutis succedunt tempora, ferus
 Vesper adest vitæ; modicum mihi restat abunde
 Servitum vitiis: ad te, mitissime, Jesu!
 Ad te convertor; Patroni fungere Disma,
 Officio, pavidoque seni succurre precando,
 Te quoque, cunctarum Mater tristissima matrum,
 Sub cruce continuo lacrymarum fonte fluentem
 Intueor! quis te sub Nati morte decoram
 Noëmin appellet? cum Ruth te nomino Maram,
 Quod sit amritie gravium mens plena dolorum.

Mustres oculi submersi fletibus, almâ
 Luce carent; rosæ tristi pallorē genarum
 Areolæ languent; pulchri nix candida colli
 Diffuit; & dubio vox interrupta tremore
 Singultit. Mirum! Mater (quis posse putasset)
 Astat, & in medio luctantem funere Iesum
 Aspicit: hic sævam lacerato corpore mortem
 Sustinet; illa animo! quanti consortia luctûs!
 Magdalidem, pariter video, Cleophæque Mariam^{Joan.}
 Quantum tristitiæ submersit gurgēs; & inde 19.25.
 Non potuit tristis sperare levamina Mater.
 Sed te, Ioannes, prædulcis Apostole Christi,
 Te video, quamvis mediis in fluctibus atri
 Meroris (feri factum laudate nepotes!)
 Affictæ Matris, quantum præsentia grandis
 Supplicii mortisque tulit, lenire dolores.
 Huc meus ex alto, multo submersa cruore
 Ac densis lacrymis, declinat lumina Iesus;
 Et primò Matrem, sed quàm lacrymabile visu!
 Immemor angoris, tot tantorumque dolorum,
 Aspectu moriente videt, linguâque cadente
 Efflat in hanc unam liquefacti cordis amorem:
 Hujus solius meminit, solamque benignus
 Spectat; & obtutu minimè satiatus amato,
 Discipulo caram Matrem commendat amanti.
 Nec moralonga; sibi morituro Christus eundem,
 Quem tantis dignum curis & honore sciebat,
 Substituit: videor Dominum sua verba sonantem
 Audivisse: Tuus mulier sit Filius, inquit, ^{Joan.}
 In charum flectens sua lumina mœsta Ioannem. 19.25
 O vox blanda nimis! Matri quasi diceret: Ecce
 Immolor! atque tuî non est curator in Orbe;
 Hinc mihi dilectum, junctum tibi stirpe Joannem

Deputo, qui curam desertæ Matris habebit,
 His Matrem affatus, demum sua lumina verti
 In curatorem, parili brevitæ locutus:
 Ecce tuam Matrem! Quàm suavis adoptio! tantis
 Pondus inest verbis; Nati vice Mater adoptat
 Dilectum Domini; versâ vice suscipit ille
 In sua desertam, Domino moriente, Parentem,
 O Zebedaiades felici fidere Mundi
 Incola facte, tenes pulvinar pectus amandum
 Cœnantis Domini, toti modò cognite Mundi
 In curatorem Divinæ Matris, ab ipso
 Eligeris moriente super juga montis amari
 Golgotha. Quid superest? itas nondum carne solus
 Cœlorum consors; & quæ natura negavit (tu
 Visibus humanis, oculis ea pectoris hauris,
 Et quia sum certus, quòd jam sub Principe Cœli
 Inter Apostolici nitidissima lumina cœtus,
 Æthereis rutilis multò speciosior astris;
 Hinc te salvifici Regis dilectæ requiro,
 Ut mihi suppetias præstes, cùm turbidus æstu
 In tristi stetero fugientis limine vitæ.
 Omnibus affer opem, qui post mea fata supersunt
 Et mihi, si forsan Nemesis Divina rigorem
 Iustitiæ contra defunctum stringat, ut omnes
 Evacuem culpas flammis purgantibus, adsis
 Auxilio. Docet alma Fides, quòd & una cruoris
 Gutta beatifici, fidei conjuncta, piisque
 Actibus internis, peccati labe notatos
 Abluat; imò dato casu, quòd crimina manes
 Damnati plorare queant, extinguat Avernum
 O pretiose cruor! dignus, quem turba sacrorum
 Spirituum venis effusum tollat, iisdem
 Postea reddendum; noli sacra lympha salutis
 In

In me frustari ; sed spes soletur , ut isto
Fonte dealbatus , potiar Cœlestibus oris.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
INDUCTIO NONA.

S. JOANNES CAP. 19.

Postea sciens Jesus , quia omnia consummata sunt ; ut con-
summaretur scriptura , dixit ; Sitio. Vas ergò erat posi-
tum aceto plenum. Illi autem spongiam plenam aceto , hyssop-
o circumponentes obtulerunt ori ejus. cum ergò acce-
pisset Jesus acetum , dixit : Consummatum est. &c.

SYNOPSIS.

*Dominus & Salvator noster Jesus Christus , postquam in cruce
tribus horis inter maximos angores , Cœlo Terraque hoc
martyrium quasi deplorante , vivus pependisset , Matremque
suam sub cruce lamentantem Discipulo suo Joanni commen-
dasset , tandem inclinato capite in manus Patris sui spiritum
emisit.*

Sol oculus Mundi , Cœlique benignius astrum, Luc.
Aspiciens luctam Domini morientis, obumbrat 23.45.
Insolitis illustre caput vultumque tenebris: Matt.
Quippe nefas reputat, Iesu patiente, serenâ 27.45.
Luce vehi , tristisque nitens incedere Cœlo:
Hinc negat officium lucis , totumque per Orbem
Explicat horroris nebulas: stas Munde, pavescens,
Desperansque diem: tandem facis orbita pallet,
Exactisque trihus , lux alma recanduit, horis,
Completumque jubar paulatim reddidit Orbi.
Conveniebat enim, quem publica commoda Mun-
Subjiciunt fati, pulsâ caligine, coram (di
Plenâ luce mori. Sed quid Vir plene dolorum
Hâc sub inassuetâ fecisti nocte ? sciamus,
Quòd prece continuâ pulsaverit ardua Cœli
Atria , Cœlesti rata fiat ut hostia Patri,

Q 5

Quam

Quam pro peccatis nostraque salute litabat,
 Sed dolor accrescens, & amara potentia mortis,
 Turbatis precibus clamare necessitat illum
^{Matt.} ^{27.46.} Cum lacrymis: *Eli! Lamma Sabachthani!* ad ima
 Virgineæ Matris, matronarumque piarum
 Ossa penetrabat vox lamentabilis: Æther
 Mutasset misero tactus clamore rigorem,
 Si permisisset fatorum * ferreus ordo.
 Outinam manus hæc in tanto turbine rerum,
 Cùm tibi suppetias Mundus Cælumque negaret,
 O utinam, repeto, potuisset ferre levamen!
 Sed cur tanta volo? cùm nemo resistere possit
 Cælorum placitis; nec Christus amaverit ipse,
 Jussa retardari Patris sub fine laborum,
 Quippe sibi soli, tectâ Deitate, relictus,
 Sicut verus homo grandi molimine mortis
 Angitur, à Superis se tristi voce relictum
 Conquestus (certam facti cognoscite causam)
 Non ut inexpletum post prælia tanta triumphum
 Sisteret, aut modicum, quod adhuc restabat agere,
 Pro bene suscepto Mundi reparamine ferus (dum
 Negligeret (mera vera cano) sed ut omnib9 ultrâ
 Constaret, quantis humana redemptio pœnis
 Victori steterit. Jesus desertus amabat
 Me miserum servare sibi; quid cunctor, & ultrâ
 Ægra fides titubat? Deitas sublimior omni
 Imperio mortis; nulli patet illa dolori:
 Christus homo patitur: Patris desertio, nostra est
 Utilitas manifesta. Velim, quicumque moveris
 Voce doloriferâ Domini morientis, anheles
 Cum patiente pati; non ambige, sicut iniquus
 Judææ populus; qui (proh vesania gentis!)

* *Inflexibilis Divina Justitia, ac decretorum ejus rigor.*

Censet, in auxilium Domini sub morte vocari Matth.
 Eliam: rident; addunt quoque scomma cachinis: 27.48.

Exspectate; volans Elias forsitan, ajunt,
 Ex cruce tollet eum. Temeraria natio, visis
 Luctibus astrorum, nihil inde modestius egit.

Composito populi risu, submissius inquit
 Salvator: *Sitio*. Quid agunt? imponitur hastæ Joan.
 Spongia, quam nullis præcognita potio labris 19.28.

(Quis putet?) implebat; nam miscebatur aceto
 Fellis amarities, ô detestabile nectar!

Erectumque sacro Domini supponitur ori.

Lingua reformidat; quis enim scivisse negabit,
 Fel sibi præbendum? sitis hæc patientis amorem,

Quo genus humanum complectebatur, adumbrat.

O præclara sitis! Mundi dilectio! morte

Fortior, & læsæ medicamen & auctio vitæ.

Hic potus finalis erat, completæque summa

Tristitiæ, gravibus veterum præcognita dictis:

Hinc *consummatum*, supremâ voce profatur, Joan.
 Salvificum pietatis opus; vultuque levato 19.30.

Vertitur ad Superos, & verba novissima profert:

O Pater! ecce *tuis animam* (valedictio mœsta) Luc.

Commendo manibus. Brevis illa, sed optima, nobis 23.46.

Servit in exemplum, moriendi forma. Peracto

Hoc sermone, sacri franguntur vincula cordis,

Spiritus egreditur, subsistit anhelitus, algent

Labra, cadunt oculi, fibræ laxantur, in artus

It lethalis hyems, cervix collapsa recumbit;

Purpureus veluti cum flos succisus aratro

Languescit moriens; lassove papavera collo

Demisere caput, pluviam cum fortè gravantur.

Ah quid agam! cor triste pavet! mens anxia nescit,

Quò se vertat! habent alii solatia; nullum,

Dum

Dum Iesu moreris, superest, nec copia flendi
 Salva mihi: singultus enim, nimirumque dolores
 Obsistunt lacrymis. Heu quantâ morte peremp-
 O Iesu moreris! moreris mea vita! salutis (tus
 Unica spes moreris! moreris; cur vivo? reculo
 Vivere, dum Iesu moreris! fit anhelitus isthic
 Ultimus; opto mori! Superi cur posse negatis?
 Quodq; magis cruciat, cumulûmq; dolorib9 addit
 Est, quod pro nostris (eheu piget illa fateri!)
 Criminibus moreris! nos, nos malè fecimus! & tu
 Immunis scelerum pro nostro plecteris ausu!
 Ah si mutatis Cœlorum jussibus, ipse
 Pro Te, mi Jesu! vel tecum ponere vitam,
 Vel lacrymis possem, ceu navis fluctibus hausta,
 Immergi, dignoque palàm tua funera luctu
 Plangere! quis nollet? communia fata fleamus
 Lingua cadit; nimius prohibet dolor omnia dicere
Matt. 27.51. Terra vices supplet: video trepidare jugorum
 Culmina, disrumpi montes, velamina Templi
 In partes scindi, querulo telluris hiatu
 Pandi noctis iter, turbari funera Patrum,
 Elicitosque suis manes exire sepulchris.
 Felices umbræ! sunt fracta repagula vestri
 Carceris: ite foras; narrate nepotibus, illum,
 Qui caput antiqui Colubri contrivit, adesse.
Luc. 23.47. Obstupeo totus, causatque silentia terror.
 Audit clamores, & verba novissima Christi
 Militiæ Ductor, portentâque singula pensat
 Attonitus; tandèmq; gravi sermone fatetur,
 Glorificando Deum, Jesum finè labe necari:
 Verè justus erat, quem nos crucifiximus, inquit
 Miles, inauditum miserabundûmq; videndo
 Naturæ lugentis opus, Mundique tremorem

Filius Excelsi Cœlesti missus ab arce
 Jam moritur, clamat; conclamat turba pavore
 Plena, ferit pectus, sanctamque recedit in urbem.
 Mater Virgo manet; sed amabò, dicite matres,
 Qualibus affectam vidistis luctibus? eheu!
 Nulla potest tales describere penna, nec ullum
 Os, vel lingua loqui: lacrymis absumitur auctis;
 Tota tremit; collapsa riget; præcordia clauso
 Arctantur gemitu; stupefacto corpore tristem
 Mens parat egressum, mortemque sub arbore quæ-
 Diva! refer vultum, non averfata rogari; (rit.
 Pone modum lacrymis; exacta tragœdia finem
 Morte reportavit: certè mors fausta! per illam
 Diceris innumeros Cœlo peperisse nepotes.
 Sed consolari renuit: pia turba venite!
 Ascendistis enim Solymam cum Matre; venite
 Vos individua Divinae Matris alumnae,
 Quas Deus afflictæ speciali sorte sodales
 Addidit! este, rogo, Matri, quod vitibus ulmi,
 Et paries hederæ: date basia, ferte levamen,
 Ne pereat tantâ sub tempestate dolorum.
 Sol vicinus erat spatio declivis Olympi;
 Jamque sacrum* Sabathi (cujus pro more vetusto
 Principium ducit vesper finisque diei
 Præteritæ) suadet populo, fas esse reorum
 Corpora deponi. Consentit Præses, & urbi
 Ius super indulget, lentam per verbera mortem
 Accelerare reis. Placitis obtemperat omnis
 Lictor, & actutum, mediâ sub morte, tremendis
 Fustibus amborum confregit crura latronum:
 A Jesu verò (de cujus corpore nullum
 Os minui, veterum dictant oracula Vatum)

Joan.
19.31.

Absti-

* Smet.

Abstinuere manus ; nam mors prævenerat illum
 Exequiale nefas. At enim, cui sacra vetustas
 Longini nomen tribuit, Dux inclytus (illum
 Postea conversum referunt) celer arripit hastam
 Atque sacrum Domini latus armipotente lacero
 Trajicit ; ibat atrox finem factura bipennis ;
 Nec frustrata manus : penetrat cor lancea ; tris
 Vulnus hiat, magnæque patet via faucia plaga
 Ex quâ mixtus aquâ manat fons sanguinis. Ecce
 Fons sacer, omnigenis aqua viva salubrior un-
 Sanguis alit justos ; contritos abluit unda, (dis
 Fons specialis, ave ! fons fonte beator illo,
 Quem mirandorum, percussâ rupe, patrat
 Elicuit Moses : Divina cibatio, potu
 Eliæ melior ; cuius virtute refectus
 Non in montem Horeb, sed in alta palatia Celi
 Fertur inoffensis pedibus. Quicumque gravat
 Estis, & angimini variâ sub mole dolorum,
 Accelerate gradus : Domini latus ecce repandit
 Nectareos amnes, Divinæque pabula fundit.
 Non dubito, quin moesta parens, dum cordis hinc
 Inflictumq; ferâ Longini cuspide vulnus (tum
 Vidit, humi prostrata, novo sua senserit ictu
 Viscera transfigi : Gravis inclementia (matres
 Exclamasse, reor) defuncti pectora tanto
 Vulnere dirumpi : nunquid satis esse putatis,
 Isacidæ, vidisse mori ? sed oportuit : olim
 Juxta Scripturam, quem transfixere, videbunt
 Ad te magne Pater, qui stans super ardua Celi
 Salvificum specularis opus, convertimur : ecce
 In crucis altari fumat tibi victima ! qualis
 Victima ? nulla potest reperiri dignior : ante
 Ortum Luciferi genitus, tua vera propago,

Jesus pro nostris offertur victima culpis.
 Propitios expande sinus; vox sanguinis, omni
 Fortior Abelis clamore, supervolat astra.
 In Christi faciem, quem pro reparamine Mundi
 Ad nos misisti, mansueto respice vultu:
 Promptus obedivit Divinis jussibus, usque
 Ad mortem rigidæque crucis tormenta. Vir ille
 Dives opum, solvit pretioso sanguine nostri
 Debita delicti; patefecit & ostia Cæli.
 Redde, ferox Coluber, deceptos fraude parentes!
 Redde, vafer prædo, Patres in vincula ductos!
 Christus adest; spolium repetit; moriendo nefan-
 Imperium crudele necis destruxit. Ovate (dæ
 Limbicolæ Patres! ad vestri carceris oras
 Magnificum direxit iter: mors morte perempta
 Exulat; alato volitat Victoria curru;
 Sub pedibus timor est. Iesu Dux inclyte salve!
 Quid tibi retribuam, quòd morte redemeris Or-
 O Deus Æthereæ sedis Rex, gloria Mundi, (bem?
 Humani generis columen! tibi serviat Æther;
 Te genus humanum sincero carmine laudum
 Glorificet; totus Dominum te sentiat Orcus.

**POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
 INDUCTIO DECIMA.**

S. JOANNES. CAP. 19.

Post hæc autem rogavit Pilatum Joseph ab Arimathæâ...
 ut tolleret corpus Jesu, & permisit Pilatus. Venit ergò
 & tulit corpus Jesu. Venit autem & Nicodemus... ferens
 mixturam myrrhæ & aloës, quasi libras centum. Accepe-
 runt ergò corpus Jesu, & ligaverunt illud linteis cum aro-
 matibus, sicut mos est Judæis sepelire. Erat autem in loco,
 ubi crucifixus est, hortus; & in horto monumentum novum
 ... ibi posuerunt Jesum. &c

SYNOP-

SYNOPSIS.

Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi sacratissimum corpus, in presentia sanctissimæ Marris ejus, circa vespere à cruce deponitur, & in novo sepulchro, quod vir nobilis Josephus ex Arimathæa, in pede montis Calvaria noviter viva rupe excidi curaverat, honorificè sepelitur.

Joan. 19.38. **N**obilis Hebræus (proprio quem nomine dicitur) Pagina sacra refert Joseph ex Arimathæa)

Magnus in officio, sortis quoque munere; hostis
Fidus in occulto fautor cultorque Magistri,
Obtinet, ut juxta Vatum præsagiâ, Christi
Corpus honorifico liceat decórare sepulchro,
Non patitur spatium concessa licentia; quippe
Pronior Hesperias properabat Phœbus ad undas:
Hinc famulis stipatus abit, Matrique dolenti
Sub cruce, quæ subfit veniendi causa, recenset
Consolata parùm, dubiâ cervice reclinat
In manibus cubitisque caput, defessaque luctu
Suspirat, veluti defuncto compare turtur.
Ascendunt famuli, firmoque ligamine corpus
Penfile circumdant; extractis forcipe clavis
Crux rubicunda vacat, lentoque labore deorsum
Divinum descendit onus: sub stipite plures
Fortibus excipiunt humeris manibusq; sacratum
Funus, & in stratâ deponunt sindone. Mater
Sancta, reclinatam gremio, completitur ulnis
Dilectosque premit vultus, & frigida sumit
Oscula; nec riuos in vulnera fundere fletus
Desinit: astantes (quis enim tam mœsta videndo
Supprimeret lacrymas) querulis concentibus ora
Exercent matres, & fletum fletibus augent.
Abluitur sanies; spinarum plectile sertum
Eximitur capiti; solitus datur ordo capillis;
Inque sepulchralem sacræ ponuntur honorem

Corporis exuviæ. Facies submœsta; nec omne
 Abstulerat mors atra decus: sub imagine tristi,
 Nescio, qualis honor, vel quæ reverentia vultu
 Promicat. Ut nigris Solis lux obvia nimbis
 Occulitur; quandoq; tamen, non immemor Orbis,
 Ostendit regale jubar, sublustris in umbra,
 Et tecto regit ore diem, sub turbine pulcher:
 Non aliter, divina licet mors occupet ora,
 Occultus Deitatis honos, & amabile Numen
 Irradiat, mirumque suum succendit amorem.
 Vir quoque magnifici per totam cognitus urbem
 Laude Magisterii tunc Nicaodemus, Iesu
 Auditor nocturnus, adest, ut aromata (quippe
 Mos erat Hebræis, defunctos ungere) cornu
 Divite suppeditet, centum facientia libras.
 Accedunt matres; Divinum corpus inungunt:
 Nardus habet faciem; myrrhæ substantia plagas;
 Vulnere quina, pedum, manuum, laterisq; coactus
 Ex aloë stillante liquor; fragrantis amomi
 Succus crura; pares spirantia balsama fumos
 Totum corpus habent: sic Regum more perun-
 Ad tumuli sacros usus specialiter emptâ (ctum
 Sindone contegitur: sed quò portabimus? ecce
 Apta quies! jam sunt perfecti mortis honores:
 In pede montis habet Joseph vir nobilis hortum,
 Hunc offert: inibi suffossâ rupe sepulchrum
 Extat, adhuc nullo pollutum corpore, fratres!
 Illa sepulchralis tumuli magnalia dudum
 Præcinuit Vates; quæ nec Synagoga, nec ipse
 Lividus inventor fraudum, scelerumque Magister
 Tartarus, obductis poterit spurcare tenebris.
 Efferimus Dominum: comitantur nobile funus
 Cum Patribus Matres; præcedit jure dolorum

Joan.
19.39.

Joan.
19.41.

R

Virgo

Virgo parens; illam sequitur tristissimus ordo
 Fœminei sexûs: oculi merguntur in undis;
 Ora cient gemitus; singultibus ubera turgent
 Magnus ubique dolor! lentis processibus hortum
 Ingređimur; saxum removemus ab ore sepulchri
 Utque sinum placidum cryptæ cava tumba marmore
 Inferimus solito corpus venerabile ritu. (tra) (Qui)
 Accurrit Mater, transgressâque limina cryptæ, Con
 Ultima festinat gelidis dare basia labris, in tu
 Complectique genas, truncato murmure dicentia, frafi
 Quin age duc comitem, ter amate! brevine videbit tu
 Te, mea spes, iterum; redivivâq; pectora stringam, Cau
 Ah propera, nè sola morer! mihi redde sacratum Supp
 Pectoris obtutum! liceat mihi; sola manebo Fuls
 Ad Nati tumulum, monumentâque sola tuebor, Hinc
 Dissuadent sociæ; solatia quælibet offert: Ne q
 Virgo filet, retrahitque genas; tumuloque relicto Impo
 Sustinet ingenti monumentum marmore clauso, Ex q
 Sed lugubris erat firmatâ rupe recessus, Maxi
 Dum, quasi jam cunctis permissum flere, novant Dete
 Innumeri planctus: quoties post terga reflectit, His it
 Diva parens oculos, toties ad funeris oras (g) Turri
 Mille volant gemitus, primusque revertitur, Nulla
 Nicaodemus item, quanquam mœstissima re, Quar
 Dissimulare queat, vultuque filere sereno, Vidi
 Tristibus indulget lacrymis, cumulâtq; dolor, Cont
 Exhaustus mœrore dies; nox addita curis Erup
 Ingruit, & luctu fessos in mœnia ducit. Signa
 Virgineam Matrem (quis non fecisset?) in aditu Nolo
 Comiter inducit, consolaturque Joannes: Quar
 Lassa sedet, reficique negat, renuitque sopor, Sed f
 Mœsta; nec assiduo coierunt lumina fletu: Occi
 Si quæ parva quies oculis irrepit, & ægram Cura
 Invi

Invitat somnus, subito concussa timore
 Sentit inauditæ mortis simulacra reverti.
 Talibus alma parens, somni turbata figuris,
 Exigit attonitam curarum turbine noctem.
 Incipiunt tandem pallescere sidera Cœli,
 Vicino turbata die; Synagoga cruenti
 (Quis tanto sceleri fidat) sibi conscia facti
 Concurrit, trutinatque modum, quo certius ire
 In tutum decreta queant: mittuntur ad aulam
 Præsidis ex Scribis, communi voce rogatum,
 Ut tumultum Domini validis custodiat armis.
 Causa superstruitur verbis, quæ dixerat ante
 Supplicium Jesus: Ego, cum lux tertia Phœbi
 Fulserit, ex tumultu devictâ morte resurgam:
 Hinc ajunt missi, Synagogam jure vereri,
 Ne quis sublato crucifixi corpore plebi
 Imponat, vacuo vivum rediisse sepulchro.
 Ex quibus inventis, subjungunt, posset oriri
 Maxima seditio, fierique novissimus error
 Deterior primo, multoque nocentior urbi.
 His ita propositis respondet Præses, adesse
 Currimus, quæ possent aliò deflectere mentem:
 Nulla dies ex hoc, testatur, pectore tollet,
 Quantus terror heri totam tremefecerit urbem:
 Vidistis, medio sub Sole nigrescere noctem;
 Contremuisse solum; per mortis limina manes
 Erupisse foras; & adhuc pia spectra vagari:
 Signa, Patres, vestræ lugubria signa ruinæ!
 Nolo recordari, quali quantoque labore
 Quæsierim Jesum sævæ subducere morti:
 Sed frustratus ego tanto conamine, justum
 Occidi (voluistis enim) me nulla remordet
 Cura latrocinii; vos estis causa tremendi

Matt.
 27.62.

R 2

Occu-

Occubitûs, vestras scelerâstis sanguine leges,
 Sed cur fera loquor? custodes vultis? habete
 Armigeros tot, quot custodia tuta requirit,
 Ite Patres! Abeunt; comitatur fulgidus armis
 Miles, & educus custodit ad ostia rupis
 Exanimem Dominum: fatui fiducia Mundi
 Arma timent Dominum, qui celsâ mentis ab
 Despicit audaces, humanâque prælia rideat
 Interea variis urbs motibus æstuat, instar
 Ferventis pelagi: reprobatur pars una rigorem
 Altera pars laudat: multi miracula Cælo,
 Inferno plures, naturæ viribus illa
 Attribuunt alii. Verè Dionysius ille,
 Dignus Areopagi iudex delectus Athenis
 (Postea quem referunt conversum dogmate
 Præclare dixit, cernens fundamenta Terræ
 Sub mortem Domini trepidare, nigrantibus
 Involvi Solem, lugeréque climata Mundi:
 Author naturæ patitur, vel machina Mundi
 Disvolvenda ruet, Verè Deus ipse, sub umbrâ
 Humanæ carnis (quanquam fera spicula lethi
 Non sentire queat Deitas) multatur ab ipsis,
 Quos sociare sibi mirâ dulcedine quærens
 Invitabat: amor! cuius confinia solus
 Metitur, qui nos tanto dilexit amore.
 Tempus adest Solymam redeundi: vertimur illuc
 Discipulosque gravi confusos turbine fati,
 Suspensos dubio, mæroris pondere pressos,
 Expositos odiis, inconstantésque videmus.
 Mæsta rei facies! sed, amabò, ponite luctum:
 Quid dubitatis? abest modicum, quo Victor Aver
 Carcere destructo patrias sibi vindicat umbras
 Cras sub purpureo Phœbei sideris ortu

leges, mens Divina sacros, sicut promisit, in artus
 habet, restituenta, modum finemque doloribus addet
 uirit, ad Domini tumulum, monumentaq; sacra reverti
 s armis, mens accensa jubet; celeres conjungite gressus,
 bis in sacro mecum sociati nomine Jesu:
 Mundi Germani fratres in Christo dicimur; uni
 tis ab absumus imperio Christi; Christique redempti
 ridea, sanguine, speramus sub Christi vivere Regno.
 affar, hic neque per magnos cumulos distinguimur au-
 igorem, nec per honorificos fasces, & culmina rerum: (ri,
 o, hic humilis triplicem deponit Roma tiaram;
 nis hic sua submittit Cæsar diademata; fasces
 ate Pa Magnifici Proceres; hic Martia Fulmina belli
 erra deponunt gladios; inopum quoque turba ligones,
 ibus un omnibus unus amor, spes est hic omnibus una;
 li: (huc invitato mei consortes nominis. Ecce
 Mundi averso tantos præcedimus ordine fratres,
 umbra Scripturi super ora specûs, portamque sepulchri:
 a lethi hic sacra progenies summi Sapiaentia Patris,
 iphis, lux immensa Dei, Sanctorum Gloria, splendor
 ns angelici cætûs, Cæli reverentia, Mundi
 aur illu Delicia, promissa salus, reparatio vitæ,
 ati, Everfor scelerum, solidæ virtutis amator,
 flos, iustitiæ vindex, Colubri calcator, Avorum
 nus. ad Superos ductor, sævi quoque victor Averni,
 Etum: post grave certamen modicum sub rupe quiescit.
 r Averni quisquis ades, rigidi resera penetralia cordis;
 umbra Corrigere duritiem; dispone cubilia; Jesum
 Mens Suscipe; quod facili poteris conamine, totum
 mente revolvendo Domini patientis agonem,
 pro te sanguineo madidus sudore recepit
 Oscula perfidiæ. Pro te captivus in urbe

R 3

Prin-